

UUDIS

Soome raskused Eesti tööjõu-firmasid ei sega

Soomes kaotasid personalifirmad käibes 10%, aga Eestis on hästi ja kasvupotentsiaali küll, ütles Man-poweri juht **HEIGO KALDRA**. ▶8

KOHTUASI

Kohus: SEB ei maksnud õiglast hinda

SEB peab Ühispanga aktsionäridele kunagise ebaõiglase ülevõtmishinna pärast mak-
ma üle miljoni euro. "Eeldan, et SEB kaebab edasi," ütles vandeadvokaat **AIN KALME**. ▶6

Äripäev

AASTAT MAJANDUSLEHTE

Esmaspäev, 3. veebruar 2014
nr 22 (4916) 3 eurot

↓ EUR/USD
1,3516

↑ USD/EUR
0,7399

↑ EUR/SEK
8,8509

↓ NordPool
35,64

↓ Euribor
0,396%

► Otsus, mille riigikohus tegi Märt Raski esimeheks oleku ajal, ajendas VEB Fondi sertifikaadiomanikke 300 miljoni euro suuruse nõudega inimõiguste kohtusse pöörduma. ▶4-5

Raske koorem kanda

FOTO: VEIKO TÖKMAN

KIIRENDI

Kiirendi otsib robotiehitajaid

Riistvarakiirendi Buildit kogus investeerimisfondi pool miljonit eurot ja tahab sellega hoogu anda riistvarafirmadele. Poolteise aastaga on plaanis investeerida 24 firmasse. ▶10

KINNISVARA

Pealinna büroosid peagi lihtsam hinnata

Tallinna büroohooned saavad uue kahetähelelise klassifikatsiooni, mis aitab nii pindade omanikel, rentijatel kui ka investeerijatel aega ja raha kokku hoida, ütles asja eestvedaja Ardi Roosimaa. ▶12-13

INVESTOR

Raha pageb jälle arenevatelt turgudelt

Investorid tõmbasid jaanuaris arenevate turgude börsidelt välja rohkem kui 5 miljardit eurot. Arenevad riigid püüavad oma valuutasid ja aktsiaturge toetada, kuid kasu ei paista. ▶16-17

KOLUMN

Talendid otsivad läbikäimata radu, nad on originaalse mõtle- mis- ja käitumisviisiga.

Ettevõtja Jüri Möisa hinnangul peitub Eesti edu hoolivuses talendi suhtes, sest kapitali asemel on majandusedu peamised tegurid talendid. ▶14

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2014

toimetaja Vilja Kiisler, tel 6670 150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

TEGIJA

Kristjan Rahu
langetab sooja hinda

↑ Kristjan Rahu Raplas tegutsev kaugküttefirma AS Eraküte viib tänava soojuse tootmise maagaasilt üle taastuvkütusele. See toob tarbijale kaasa ligi 25 protsenti väiksema küttearve. Kogu projekt läheb maksma 1,8 miljonit eurot. Raplasse ehitatakse uus hakkpuidukat-

lamaja võimsusega viis megavatti. Üleminek taastuvküttele toimub Keskkonnainvesteeringute Keskuse vahendatud toetuse abiga. AS Eraküte ja AS Rapla kuuluvad Rahu energeetikakontserni Utilitas, mille investeeringute plaan keskendub kohalike ja taastuvkütuste osakaalu suurendamisele.

EDUKAS EESTI

10 000 ühe loo eest!

Äripäevas on käimas arvamuskonkurss Edukas Eesti, mis saab läbi veebruari lõpus. See tähendab, et on viimane aeg kirjutada ära ammugi meele mõlkunud lugu särava ideega, kuidas Eesti edukamaks muuta. Laiemate visioonide kõrval on oodatud ka hästi konkreetseid ettepanekuid. Idee originaalsuse ja teostatavuse kõrval on oluline, et lugu oleks hästi kirja pandud.

Tallinna Kaubamaja, Danske Banki, EMT, Raidla Lejins & Norcouisi, Saku Õlletehase, Tallinna Vee ja Äripäeva arvamuskonkursi Edukas Eesti peaauphind on 10 000 eurot. Teise koha võitja saab 3000 ja kolmanda koha omanik 2000 eurot. Osalemiseks palume saata kuni 4500tähemärgise arvamusloo aadressil arvamus@aripaev.ee.

Edukas Eesti

EDUKA Eesti arvamuskonkursi raames on sel hooajal ilmunud 31 lugu.

AJALOO ILU

Vabandamise aasta

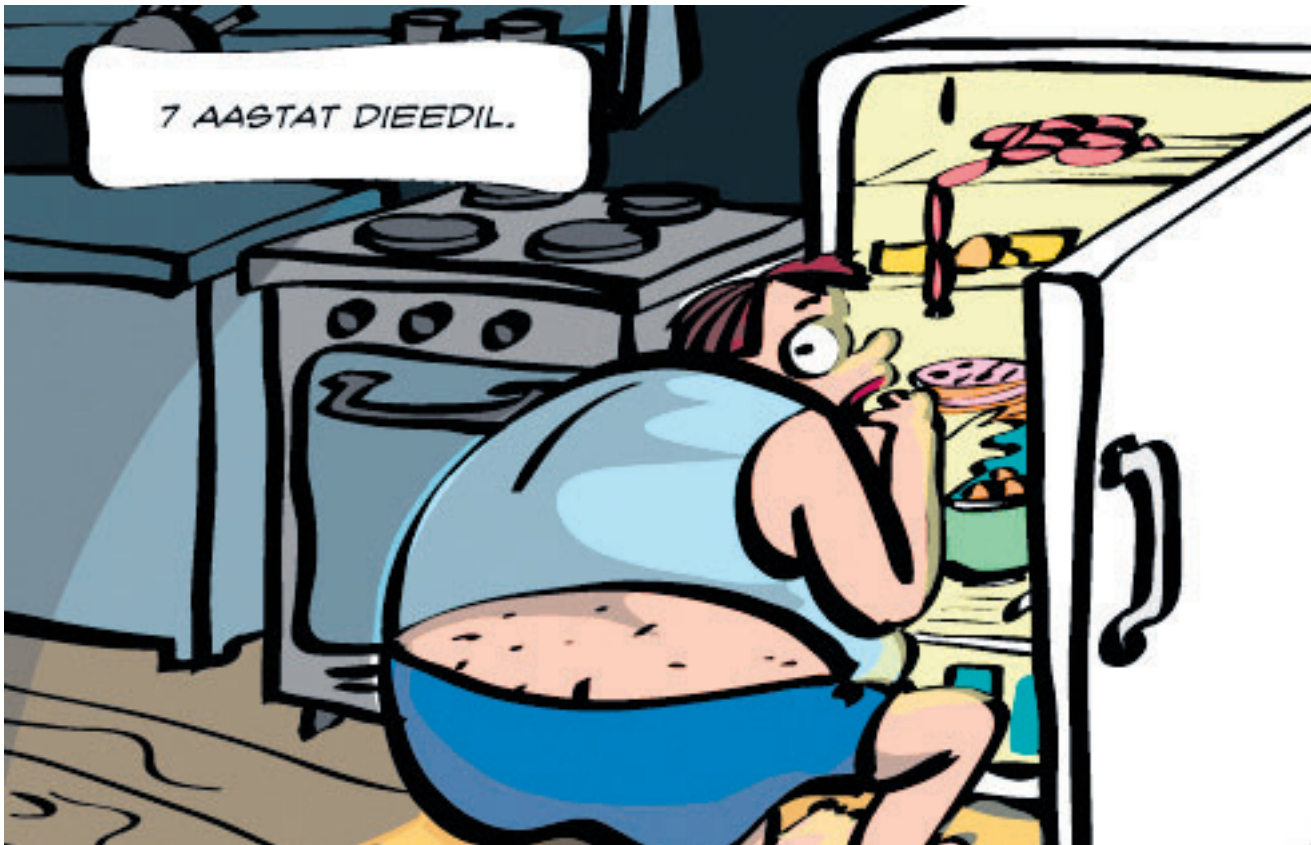
Veebruari alguses 2013 kirjutas Äripäev, et tõenäoliselt tuleb vabandamise aasta: nii tõdesid suhtekorraldajad Äripäeva seminaril.

Hetkeseis. Esivabandajaks on kujunenud peaminister Andrus Ansip. Juba 2012. aasta lõpul Reformierakonna segaste rahaasjade pärast formaalse vabanduse õhku visanud peaminister vabandas viimati näiteks Elroni rongiliikluse segaduste pärast. Majandusminister Juhan Parts aga pidi vabandust paluma oma Leedu kolleegidelt, keda ta Rail Balticu projekti elluviimise pidurdamise pärast jobudeks nimetas.

HOMME

Kuidas kaup kinnitada, et see transpordil kannatada ei saaks

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Ilma riigipidamise reformita meil pikka pidu pole

Ajalisel on kokku langenud kaubandus-tööstuskoja juhi Toomas Lumani üleskutsesse panna riik dieedile ja rahandusminister Jürgen Ligi kärpeplaani avalikustamine. See ei pruugi viidata ettevõtjate ja poliitikute üksteisemõistmisele, kuid selleni jõudmine oleks stagnatsioonist väljamurdmise eeldus.

Äripäev tunnustab Ligi plaani suunata ministriumid kokkuhoiukohti otsima, kuid see ei vabasta kohustusest leida vastus põhimõttelisele küsimusele: missugust riiki me soovime ja missugused on realsed võimalused seda pidada. Riigivalitsemisel ja avalikel teenustel on hinnalipik küljes, tödes Luman. Põhjamaade heaoluriigid, millega Eestile end võrrelda meeldib, küsivad neid küsimusi samuti, sest teistmoodi ei saa.

Riigil maksab ettevõtjaid kuulata. Pole juhus, et riigipidamise põhimõtteliste küsimustele on viidanud ettevõtjad: tõeline rahalugemise oskus pärineb eelkõige erasektorist. Vandeadvokaat Jüri Raidla on riigipidamise reformist kõnelenud mitu aastat, ent paraku tundub, et suuremalt jaolt kurtidele kõrvadele. Riigiaparaadi mehhanismi lihtsustamise vajadusest on viimasel ajal veenvalt sõna võtnud ettevõtja Raivo Vare, ent millegipärast ei leia tema ideed valitsuskoalitsiooni poliitikute seas erilist vastukaja.

Toomas Luman kõneleb iseenesest samast asjast: vajadusest vaadata värske pilguga üle ametnike hulk ja funktsioonid – äkki saab midagi lihtsamalt ja odavamalt teha?

Noh, räägivad, ja mis siis, kostab vastu Toompealt. Head mõtted ehk küll, aga katse ise seda igapäevast valitsemistööd teha. Eurostati meelest on meil ju asjad hästi küllalt. Ometi on just nimetatud trio ideestik – eelkõige aga mõtteviis – realistlik tulevikku

”**Eestil pole vana rasva, mille peal aastaid liugu lasta.**”

vaatav alus, millega igapäevases kontaktis olles võiks välja kooruda ühiskondlikud kokkulepped, millele rajada jätkusuutlikud kokkulepped, millele lisada Erkki Raasukese plaan uuendada riigifirmade juhtimist, mille elluviimisega saaks säästa kuni 100 miljonit eurot aastas.

Mõtlete puuduse üle ei tule kurta. Tegijate ja teostajate nappuse üle aga küll. Valitsusliitu dirigeeriv Reformierakond ei õigusta oma nime enam ammugi.

Mõisa kõis on meie enda oma. Riiki ei saa pidada raha lugemata. Eesti-suguse väikeriigi jaoks pole mõisa kõie lohistamise mõtteviisist hukutavamat. Ometi pole see suhtumine kuhugi kadunud. Ministritele ei meeldi Ligi plaan kohe üldse – sest see tähendab vajadust mõelda.

Äripäevale arusaamatul kombel seisab kaitseministeeriumi kohustusliku kärpe real ümmargune null. Ei ole need kaitseministeeriumi kulud midagi teiste omadest paremad – minister Ligi, palun kirjutage ka sinna kärbe sisse.

Viimased Eestis tehtud fundamentaalsed reformid jäävad üheksakümnendatesse. See oli aeg, mil verinoore riigi ees seisis kiiret lahendamist vajavad ülesanded, millega saadi suures joones edukalt hakkama. Vigu tehti, aga mitte fundamentaalseid.

Noore riigi poliitikutele omast otsustamisjulgust aga tänastel riigipidajatel napib – kuulatagi ei taha nad kuigivõrd, ammu siis veel kaasa mõelda või viimatigi – ära teha. Haldusreformi lohisemine on vaid üks poliitilise arguse supernäidis.

Eestil pole vana rasva, mille peal aastaid liugu lasta. Palju häid mõtteid on olemas, aga äratelijaid ei paista kuskilt. Küll aga on ülearugi neid, kes soojast toolist kümne küünega kinni hoiavad.

Põllumajandusliku tootmisega tegelev ettevõtte Kesk-Eestis otsib oma meeskonda **PEAAGRONOOMI** ja **TÕUARETUSE SPETSIALISTI**.

Tööpakkumine saata e-postile **pollupidaja@gmail.com** või helistada **tel 5886 2162**

Äri teenuste rubriigi standardreklaam 42x26 mm hinnaga 15€
Reklaami tellimine: reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105 • faks 667 0200

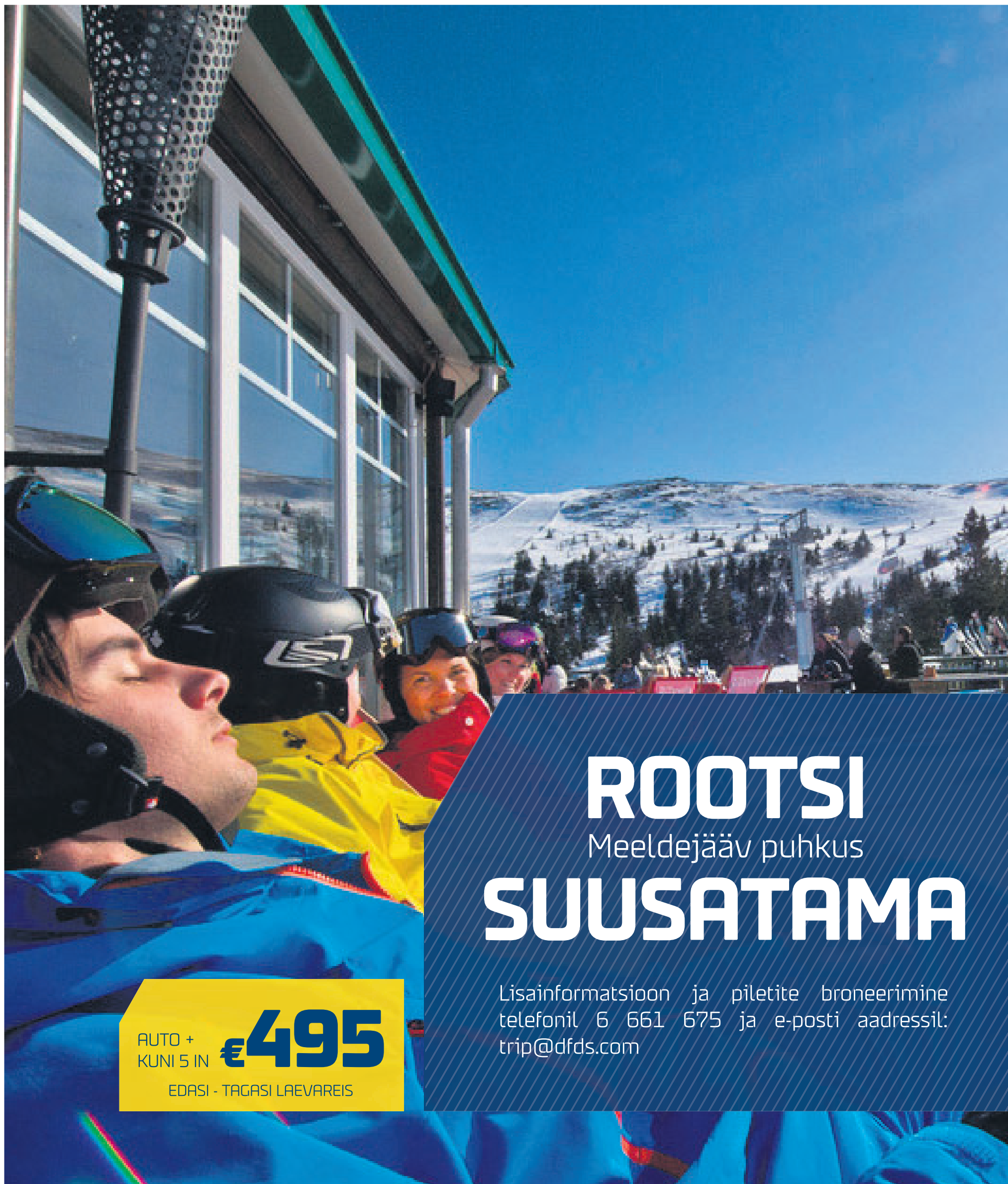
KAPPIDE INVASIOON!
OSTA 3 KAPPI, SAAD ÜHE NEIST TASUTA!

Tähetorni 21-j, Tallinn
Tel 55 26 608

www.Apuneks.ee

Erinevate kaubaaluste ja pakkekomponentide tootmine, HT töötus
kaubaalused.com
Telefon 51 05 565
sanderpuut@gmail.com

ROOTSI

Meeldejääv puhkus

SUUSATAMA

Lisainformatsioon ja piletite broneerimine
telefonil 6 661 675 ja e-posti aadressil:
trip@dfds.com

AUTO + KUNI 5 IN **€495**
EDASI - TAGASI LAEVAREIS

PALDISKI-KAPELLSKÄR
DFDS.EE

**DFDS
SEAWAYS**

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2014

toimetaja Anu Jõgi, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

99 Märt Rask: Pensionärist riigikohtu esimees ei selgita teile mitte midagi, sest see ei paku mulle huvi.

Kunagine riigikohtu esimees ütleb, et pole Euroopa inimõiguste kohtusse jõudnud kaebusega tutvunud.

KOHTUASI

VEB Fond: ettevõtjad nõuavad riigilt sadu miljoneid.

Pöördumine inimõiguste kohtusse

A KATARIINA KRJUTSKOVA

katarina.krjutskova@aripaev.ee

VEB Fondi sertifikaadiomanikud saatsid Euroopa inimõiguste kohtule kaebuse, millega nõuavad riigilt ligi 300 miljoni euro väärtuses kahju hüvitamist.

Mais Euroopa inimõiguste kohtule esitatud kaebus avalikustati ülemöödunud nädalal riigikogu VEB Fondi uurimiskomisjoni lehel. Komisjoni esimehe Rainer Vakra sõnul soovisid komisjoni liikmed sellega tutvuda, sest VEB Fondist tulenev võimalik kahjunõue on riigi seisukohalt oluline küsimus.

“Eesti ühiskonnas tekib kohati tunne, et ongi kõik: me räägime ainult minevikust ja püüame leida süüdlast. Aga nüüd teame, et see (VEB Fond – toim) võib Eesti riigile reaalses rahas kalliks maksma minna,” ütles Vakra.

VEB Fondi sertifikaadiomanikke esindav advokaat Indrek Leppik sõnas, et pöördus Euroopa inimõiguste kohtusse, sest Eestis on VEB Fondi asjas jõus kaks teineteist välistavat kohtuotsust. Tallinna ringkonnakohtu otsus ütleb, et riik vastutab ja peab määrama hüvitise nendele isikutele, kelle pangakontod Eesti riik VEB Fondi tõstis. Aga riigikohtu üldkogu otsuses leitakse, et riik ei vastuta.

Sertifikaadiomanikud süüdistavad erapoolikuses. Sama üldkogu otsus tehti ajal, mil endine Reformierakonna liige Märt Rask oli riigikohtu esimees. VEB Fondi sertifikaadiomanikud väitsid kaebuses, et riigikohus polnud VEB Fondiga seondudes otsustes erapooletu.

A Mis on mis Kes nõuavad 300 miljonit eurot?

aktsiaselts Pärnu Kalur Holding, aktsiaselts Saare Kalur, AS A.O. Imbi (pankrotis), Akke AS (liikvideerimisel), aktsiaselts TARTU LIHAKOMBINAAT (pankrotis), Aktsiaselts VOLTA, Osaühing KOMMUNAAR, MAGNESIUM & METALS LIMITED, Kreenholmi Valduse AS (pankrotis) ja AS Latvijas kugniecība.

99 See on täiesti ennekuulmatu!

Euroopa inimõiguste kohtu endine liige Rait Maruste kahjunõude suuruse kohta

“Kaebajatele õiglaste väljamaksete tegemise korral riigieelarvest oleks Eesti ajakirjanduses niigi skandaalseks kujunenud VEB Fondi teema mõjunud veelgi laastavamalt Reformierakonna mainele, mille endine aktiivne tipp-poliitik oli asja eesistuja ja Riigikohtu esimees hr Märt Rask,” väitsid kaebajad.

Samuti on kaebuses Raski erapoolikuse tõendamiseks välja toodud, et pärast riigikohtu üldkogu otsuse langetamist on Eesti ajakirjandus saanud andmed, mille järgi rahastati Reformierakonna 1999. aasta riigikogu valimisi teadmata päritoluga sularahaga.

Möödunud aastal sai Äripäev enda käsutusse toona Reformierakonda rahastanud R-Hoolduse kontoväljavõtted, mille järgi oli sellesse äriühingusse kantud peaaegu miljoni krooni eest anonüümset sularaha.

R-Hoolduse taha taust senini saladuses. Üheks R-Hoolduse juhatuse liikmeks oli Reformierakonna tipp-poliitik Rask. Teised R-Hoolduse juhatuse liikmed olid reformierakondlastest Eesti Panga ekspresidendid Siim Kallas ja Andres Lipstok.

Praegust eurovolinikku Kallast on seostatud 1995. aastal Eesti Pangas võltsitud dokumendiga, mille abil sai Venemaa viinaäri-mehe Aleksandr Matti firma TSL International alusetult 32 miljonit dollarit. Kallas on väitnud, et tema valeandmetega dokumendi koostamise juures ei viibinud.

Kaebuses märgitakse, et Eesti Panga auditi ko-

haselt saadi Venemaalt Eesti Panga võltsitud dokumendi alusel raha kätte just 1998. ja 1999. aastal ning seega on ajakirjandus seostanud raha päritolu ka võimaliku VEB Fondi raha nn lahtikülmutamisega Venemaal ja selle raha Reformierakonda liikumisega.

Kallas on väitnud, et VEB Fondist ei jõudnud raha kindlasti R-Hooldusesse. Samas pole keegi Reformierakonnas öelnud, kelle käest tuli seni tundmatu päritoluga sularaha.

Rask: spekulatsioon ei kommenteeri. Rask sõnas, et pole Euroopa inimõiguste kohtusse jõudnud kaebusega tutvunud. “Kaebus kui selline võib sisaldada endas igasuguseid väiteid,” sõnas Rask. Ta lisas, et üldkogu otsuse sõltumatuses veendumiseks tuleb pöörduda riigikohtu poole ning tema ei hakka spekulatiivseid väiteid kommenteerima. “Pensionärist riigikohtu esimees ei selgita teile mitte midagi, sest see ei paku mulle huvi.”

Siiski ütles Rask, et tema suhtes 2012. aasta sügisel algatatud taandamisavaldus pandi riigikohtus arutlusele ja lahendati nõupidamistoas tema juuresolekuta. Tema sõnul ei taandatud teda VEB Fondiga seotud sertifikaatide tagatud nõuete hüvitamises esitatud kaebuse arutamisel, sest selleks ei leitud alust. Raski hinnangul oli taandamiseks esitatud avaldus n-ö paljusõnaline dokument.

Vakra lausus, et sertifikaadiomanike esitatud kaebusest Euroopa inimõiguste kohtusse on valitsuse liikmed tõenäoliselt teadlikud. “Aga võib-olla

VEB FONDI sertifikaadiomanikke esindav advokaat Indrek Leppik põhjendab Euroopa inimõiguste kohtusse pöördumist sellega, et Eestis on VEB Fondi asjas jõus kaks teineteist välistavat kohtuotsust.

FOTO: ANDRAS KRALLA

on sellele varasemalt liiga vähe tähelepanu pööranud või suhtunud sellesse liiga kergekäeliselt. Loodetakse, et sellest midagi ei tule,” ütles Vakra. Tema sõnul võib kahjunõude tasumine olla tõenäoline kas või 5%, kuid siiski peaks riik sellega arvestama.

Pevkur riigikohtu otsust erapoolikuks ei pea. Justiitsminister Hanno Pevkur ütles, et peab seisukoha kujundamiseks teemaga tutvuma, ja palus saata e-kiri. Justiitsministeeriumi pressiteenistuse kaudu kohale jõudnud vastuses teatas minister, et Euroopa inimõiguste kohtule esitatud kaebuste kohta kujundab seisukoha välisministeerium.

“Justiitsministeerium ei pea mõistlikuks hakata ennustama võimalikku kohtu lahendit antud asjas. Mis puudutab Eesti kohtusüsteemi ja riigikohtu tööd, siis justiitsministeeriumil puudub igasugune alus väita, et riigikohus pole olnud erapooletu,” seisis kirjas.

Euroopa inimõiguste kohtu endine liige Rait Maruste sõnas, et kuuleb sellest kaebusest esimest korda. “Vaadake, ega riigikogu ei tegele ainult mingite skandaalide või skandaalikestega. Meil on muu töö. Põhiline tähelepanu tuleb ikkagi pöörata tööle panna, mitte mingisuguste jamade lahendamise peale,” rääkis Maruste.

Maruste ütles, et Euroopa inimõiguste kohtusse laekub umbes tuhat kaebust päevas, kuid tema teadmisel pole kordagi rahuldatud 300 miljoni eurost nõuet. “See on täiesti ennekuulmatu!” hindas Maruste kahjunõude suurust.

Ä Kommenteer Mis seisus kaebus praegu on?

PEETER ROOSMA
Euroopa inimõiguste kohtu jurist

Praegu on kaebus kohtus registreeritud. See tähendab, et tegemist on nõuetekohaselt koos vajalike dokumentidega esitatud kaebusega, mis ootab lahendamist. Järgmise sammuna otsustab kohus kaebuse vastuvõetavuse ehk nii-öelda menetlusse võtmise. Otsus, kas see võetakse menetlusse, võib võtta aega veel aasta või paar.

Ä Loe veebist

ÄRIPÄEVA TELLIIJA
sai seda lugu veebis lugeda juba
EILE KELL 16.27

R-Hoolduse kolmik VEB Fondi loos

Mullu aprillis kirjutas Äripäev R-Hoolduse pangakonto väljavõttele ja anonüümsele allikale tuginedes, et 1999. aastal rahastati tundmatut päritolu sujarahaga Reformierakonna riigikogu valimisi. Anonüümset päritolu raha laekus parteile ettevõtte R-Hooldus kaudu, mille juhatuse liikmed olid Siim Kallas, Andres Lipstok ja Märt Rask.

Kõigil kolmel on kokkupuutepunkte ka VEB Fondiga. Kallas ja Lipstok on mõlemad endised Eesti Panga presidendid. Esimene neist oli ametis, kui Eesti Panga hakati koostama 32 miljoni dollari väärtuses valeandmetega võltsdokumenti. Kirja saatmise hetkeks oli Kallas presidendist ametist lahkunud.

Kallase erakonnakaaslane Lipstok juhtis Eesti Panka aastatel 2005–2012. Väidetavalt jõudsid esimesed signaalid sellest, et

~1

miljon krooni tundmatu päritoluga raha jõudis enne 1999. aasta valimisi Reformierakonda rahastanud R-Hooldusele.

VEB Fondiga on midagi valesti, keskpanka hiljemalt 2011. aasta alguses. Toona aga Eesti Pank sellele erilist tähelepanu ei pööranud. On koguni öeldud, et kui Ardo Hansson poleks 2012. aastal keskpanka juhtima hakanud, poleks VEB Fondi ja Eesti Panka puudutav 32 miljoni dollari suuruse võltsimise lugu

edasi uuritud. 2013. aasta jaanuaris avaldas Hanssoni juhitud Eesti Pank VEB Fondi kohta käiva auditi, mis paljastas valeandmetega dokumendi. Samuti leidis keskpank, et eeldatavasti oli tegu organiseeritud tegevusega, kuid ei osanud toona väita, kes on selle taga.

Enne seda, 2012. aasta sügisel, oli Märt Raski juhitud riigikohus juba otsustanud, et riik ei pea vastutama VEB Fondi sertifikaadiomanike ees. Kohtukoosseisu kuulus peale Märt Raski veel 17 riigikohtunikku, kellest 6 jäid eriarvamusele. Sertifikaadiomanikud kaebavad Euroopa inimõiguste kohtule, et riigikohus polnud VEB Fondiga seonduvat otsustades erapooletu, ei võtnud arvesse nende õiguslike ja faktilisi väiteid, jättis rahuldamata taotlused ega põhjendatud seejuures, miks.

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulundusühingute asutamine

Firma kätte 24H jooksul! Suur nimevalik

www.wasp.ee info@wasp.ee tel 677 0155 mob 51 12 061

wasp project

HOW TASTY IS YOUR FUTURE?

**Soome horeca-turu suursündmus
Viimased vabad stendid!**

19.–21.3.2014 Messukeskus

Profexpo OÜ, Messukeskus Helsinki esindaja Eestis
Tel 626 1347, info@profexpo.ee

www.gastrohelsinki.fi

Messukeskus

ISUZU TURQUOISE Q-BUS 31

OÜ Renneks Kaubandus
Suur-Sõjamäe 36, Tallinn
tel 646 5140
www.renneks.ee

ISUZU

Uus ISUZU TURQUOISE Q-BUS 31 on oma 33+6 reisirajakohaga avar ja mugav reisimiseks. Veetleva moodsa disainiga välimus koos mahuka 5 m³ pakiruumiga on leidnud paljude reisihuviliste heakskiidu.

Efektne **WEBASTO** konvektorküte koos õhukonditsioneeriga, klaaspaketide ja õhkvedrustusega tagab reisijate maksimaalse mugavuse.

TURQUOISE bussil on töökindel ja säästlik 190 hj Euro 5 Turbo Diiselmootor ja turvalised ning võimekad ABS-ASR õhkpidurid.

VAIDLUS

Kohus: SEB peab hüvitist maksma. Õigus Ühispanga väikeaktsionäridel

HANNES SARV
hannes.sarv@aripaev.ee

Harju maakohus tegi reedel määruse, mille kohaselt peab SEB maksma oma eelkäija Eesti Ühispanga viimastele väikeaktsionäridele hüvitistena lisaks ligi 1,2 miljonit eurot.

Tegemist on kaua kestnud vaidlusega, mis sai alguse juba tosin aastat tagasi, kui SEB võttis väikeaktsionäridelt aktsiad enda pakutud hinnaga üle. Nüüd jõudis kohus otsusele, et hind pidanuks kõrgem olema.

38 krooni aktsia eest. Loo juured ulatuvad tagasi aastasse 2000, kui Rootsi pangandusgrupp SEB tegi otsuse Eesti Ühispank üle võtta ja Tallinna börsilt ära viia.

Toona kuulus SEB-le pool panga aktsiatest. Et ülejäänud osalus omandada, tehti aktsionäridele ülevõtmispakkumine – 38 krooni aktsia eest. Enamik nõustus ja SEB sai üle 99 protsenti pangast enda kätte.

Mõni aeg hiljem otsustas SEB allesjäänud väikeaktsionäridelt aktsiad üle võtta, makstes selle eest hüvitist. Selline otsus tehti Ühispanga aktsionäride koosolekul 2002. aasta märtsis. Ühe aktsia eest saadavaks hüvitiseks määrati sama hind, mis

38

krooni aktsia eest maksis SEB aastal 2002 Ühispanga viimastele väikeaktsionäridele. Nüüd otsustas kohus, et õiglane olnuks maksta 64 krooni.

mõni aeg varem ülevõtmispakkumist tehes ehk 38 krooni. Kokku oli väikeaktsionäre tolleks hetkeks alles jäänud paarsada ning nende käes olevate aktsiate arv 692 249. Eurodesse ümberpanduna oli hüvitise kogusuurus seega 1,7 miljonit eurot.

Gild vaidles vastu. Üks väikeaktsionäridest, nüüdseks riskantsete investeerimistoodete äris kõrbenud ja likvideerimisele suunatud Gild Arbitrage (toona LHV Arbitrage – toim), polnud SEB pakutud hinnaga nõus.

Gild leidis, et Ühispanga majandustulemused olid võrreldes 2000. aastaga 2002. aasta kevadeks tunduvalt paranenud. Gildi toona juhtinud Tõnis Haavel ütles 2003. aastal, et panga seisu arvestades pidanuks aktsia hind olema pakutust lausa kaks korda kõrgem. Gild nõudis kohtu kaudu esialgu panga aktsionäride üldkoosolekul tehtud otsuse tühistamist. Erinevad kohtuastmed leidsid siiski, et otsus aktsiad üle võtta oli õiguspärane.

Kohus kergitas hinda. 2005. aasta märtsis esitas Gild kohtusse aga uue avalduse, millega palus määrata äravõetud aktsiate eest õiglane hüvitis. Just seda hüvitist reedel tehtud kohtumäärus puudutabki.

Kohtuasja arutamisse kaasatud eksperdi hinnangule tuginedes määras kohus, et 2002. aastal oleks ühe Ühispanga aktsia eest makstav õiglane hüvitis pidanud olema 64 krooni ehk praeguses vääringus üle 4 euro. Kohus määras, et väikeaktsio-

näride Gild Arbitrage kuulunud 54 014 aktsia väärtuseks oli tegeliult 221 727 eurot ehk pank peaks tasuma veel lisaks 91 000 eurot.

See omakorda tähendab, et hüvitise saamise õigus on ka kõigil teistel väikeaktsionäridel. Kõigile väikeaktsionäridele kokku peaks SEB 12 aasta taguse tehingu eest lisaks välja käima 1,16 miljonit eurot. Määrusele on asjaosalistel õigus esitada 15 päeva jooksul Tallinna ringkonnakohtule kaebus.

SEB asub otsust analüüsima. Gildi esindanud advokaadibüroo Magnusson partner vandeadvokaat Kaidar Sultson oli maakohtu seisukohaga rahul. "Selle kohaselt tuleb aktsia eest makstava hüvitise määramisel kasutada aktsionäridele suunatud vabade rahavoogude diskonteerimise meetodit, mitte Eesti pangandusturu võrdlevat analüüsi," selgitas ta. Esialgse hüvitise määramisel tugines SEB võrdlusele toona Tallinna börsil kaubeldavate Hansapanga ja Sampo pangaga.

Kohtu poolt teiste väikeaktsionäride huve esindama määratud Lextali büroo vandeadvokaadi Ain Kalme sõnul peaks esmalt ära ootama määruse jõustumise. "Ma ilmselt siin spekulatsioon, aga ma ikkagi eeldan, et SEB kaebab edasi," hindas ta.

SEB Eesti emettevõtte ehk toona aktsiad omandanud SEB Grupi pressiesindaja Laurence Westerlandi sõnul on nad kohtumääruse kätte saanud ja hakkavad seda analüüsima. "Meil on kaks nädalat, et määrust analüüsida ja otsustada, kas kaebame selle edasi," ütles ta.

SEB otsustas viimastelt Eesti Ühispanga väikeaktsionäridelt aktsiad üle võtta. Nüüd leidis kohus, et pank maksis nende eest ülekohtuselt väikest hinda.

FOTO: RAUL MEE

Ärilaen intressiga

alates **8%** aastas

1333 | www.bigbank.ee

- Laenuotsus 2 päevaga
- Personaalne teenindus
- Vajadusel 2 kuud maksepuhkust

Tutvu tingimustega www.bigbank.ee, vajadusel pea nõu meie spetsialistidega. Lõplik intressimäär sõltub laenu tingimustest ja kliendi maksevõimest.

Kallas ärgitab teadusprogrammis osalema. Võimalus väikeettevõtetele

Euroopa Liidu uue eelarveperioodi teadusraha on suurem ja selle kasutus paindlikum, rääkis transpordivolinik Siim Kallas. Ta kutsus reedel programmi "Horisont 2020" tutvustaval konverentsil Eesti ettevõtjaid programmis osalema.

Seitsme aasta peale on programmi eelarve pea 80 miljardit eurot, mis on eelmise teadusuuringute programmiga võrreldes 30% rohkem.

Väikefirmadel varasemast lihtsam toetust saada. Kallase sõnul on rahastamise põhikriteerium eelkõige oodatav mõju, mida projektid peaksid avaldama.

Rahastamisprotsessi on varasemaga võrreldes lihtsustatud. Kasutusele tuleb uus rahastamisvahend, mis kohandatakse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete vajadustele. See võimaldab firmadel saada lihtsamalt väikesi toetusi väga uuenduslikele projektidele. "Uurige, kuidas osaleda, tuginege kontaktidele oma kolleegidega üle Euroopa," ärgitas Kallas programmis osalema.

Esimesed konkursikutsed avaldati juba detsembris.

Parts: vaja konkreetset ideed. Majandusminister Juhan Part-

TOETUS võib minna nii tipteadlasele, et ta oma uuringuid Euroopas teeks, või tööstusele, et hoida Euroopa juhtpositsiooni tähtsates tehnoloogiates, ütles Siim Kallas. FOTO: RAUL MEE

si sõnul sobib "Horisont 2020" konkreetse idee ja kolmeaastase kommertsväljundiga väikestele ja keskmistele ettevõtetele. "See võib olla ka mikroettevõtte, *startup*, tegutsev väike või keskmine ettevõtte," loetles Parts. "Kõik sõltub ideest. Töötajate arvu või käibe poolest piirangut pole."

Innovatsioon on Partsi sõnul rahvusriikide piiride ületamist, mistõttu võiks see arvestada küll üle-euroopalist mõõdet, kuid sellest ei tohiks saada takistust. "Innovatsioon ei pea alati ole-

ma kõrgtehnoloogiline, see võib olla ka olemasolevate toodete ja teenuste arendamine. Märksõna on tootlikkuse kasv. Rahastada saab ideid, millel on uuenduslik komponent," lisas Parts.

Rahastust saab äriidee algfaasis taotleda kuni 50 000 eurot ja koos teadusettevõtte ja soovitatavalt suurettevõttega arendusprojekti faasis kuni 3 miljonit. Suurettevõtte puhul on Parsti sõnul soovituslik, et toodet või teenust saaks kommersialiseerida.

ÄRIPÄEV.EE

A Tasub teada Eesti osalemine teadusprogrammis

MULLU rahastati Eestist osalejaid 79 mln euroga, edukad olid tervishoiu ja infotehnoloogia projektid. Rohkem võiks osaleda firmad, teadlased ja ülikoolid.

UUES PROGRAMMIS on 6,3 miljardit transpordi arendamiseks. Rohkem raha on "Horisont 2020" all võimalik kasutada testimiseks, prototüüpimiseks, demonstreerimiseks ja katsemeetmeteks, ettevõtlusele suunatud teadus- ja arendustegevuseks, ettevõtluse ja riskide võtmise edendamiseks ning nõudluse vormimiseks uuenduslike toodete ja teenuste järele.

EESMÄRK on saavutada programliga "Horisont 2020" juhtpositsioon tööstuses, edendades tööstustehnoloogiat, toetades eelkõige infot ja kommunikatsioonitehnoloogiat, nanotehnoloogiat, biotehnoloogiat, uudseid tootmis- ja töötlemissüsteeme ning kosmoseuuringuid.

ALLIKAS: SIIM KALLAS

Tööstuse aasta üle Euroopa keskmise

Tööstusettevõtted tootsid eelmisel aastal 3 protsenti rohkem toodangut kui aasta varem, töötleva tööstuse müük kasvas aastaga 2,4 protsenti, teatas statistikaamet.

Swedbanki peaökonomisti Tõnu Mertsina sõnul on see tublisti üle Euroopa Liidu keskmise. "Meie lähinaabritel – Soomel, Rootsil, Lätil ja Venemaal – oli esialgsete arvestuste järgi töötleva tööstuse toodang eelmisel aastal languses. Leedus oli aga töötleva tööstuse toodangu kasv Eesti omast kiirem," selgitas ta.

Kasv teisel poolaastal heitlik. Töötleva tööstuse toodangu kasv oli Mertsina sõnul Eestis eelmise aasta esimesel poolel oluliselt tugevam.

"Teisel poolaastal muutus kasv väga heitlikuks ja oli kolmel kuul isegi languses. Ka det-

SWEDBANKI peaökonomist Tõnu Mertsina. FOTO: EIKO KINK

sembris vähenes töötleva tööstuse toodang 4% võrra," ütles ökonomist.

Mertsina hinnangul pidurdab meie peamiste kaubanduspartnerite aeglane kasvu taastumine või kiirenemine töötleva tööstuse ekspordit ning seega ka selle valdkonna tugevama kasvu taastumist veel lähikuudel. "Sa-

70%

TÖÖTLEVA tööstuse toodangust müüdi välisurule. **Ekspordikasvas 2012. aastaga võrreldes 5 protsenti. Siseturule müüdi 2013. aastal 4 protsenti rohkem toodangut kui aasta varem.**

mas on aasta väljavaade kokkuvõttes ikka positiivne," nentis ta.

Parem minek rohkem kui pooltes tööstusharudes. Statistikaameti teatel suurenes nii ekspordit kui ka müük kodumaisele turule.

Mullu ületas toodang eelmise aasta taseme rohkem kui pooltes

tööstusharudes. Positiivselt mõjutasid toodangu kasvu kolm suurema osatähtsusega tööstusharu: elektroonikaseadmete tootmine ja puidutöötlemine, kus toodang suurenes mõlemal tegevusalal võrreldes 2012. aastaga 6%, ning toiduainete tootmine, kus toodang suurenes 3%.

Negatiivselt mõjutas toodangu kasvu langus metalltoodete, elektriseadmete ja masinate tootmises.

2013. aasta toodangu kasv põhines peamiselt ekspordit suurenemisel. Nõudlus kodumaisel turul oli veidi nõrgem.

2013. aasta detsembris vähenes tööstustoodang 2012. aasta detsembriga võrreldes 6%, töötleva tööstuse toodang vähenes 4%. Detsembris toodeti 23% vähem elektrit ja 28% soojust kui 2012. aasta detsembris.

ÄRIPÄEV.EE

Detsembri jaemüük kasvas aastaga 5 protsenti

Jaekaubandusettevõtete kaupade jaemüük suurenes detsembris aasta varasema detsembriga võrreldes 5%. Kauplustesse jäi ligi 340 eurot elaniku kohta. Statistikaamet teatas, et eelmise aasta detsembris oli jaekaubandusettevõtete kaupade jaemüük 448,3 miljonit eurot.

Rohkem oste turult ja veebist. Jaemüük tööstuskaupade kauplustes suurenes 2012. aasta det-

sembriga võrreldes 12%. Enim suurenes jaemüük kasutatud kaupade kauplustes ning kioskites ja turgudel – 81%. See aga ei mõjuta kuigi palju kogu kaupade jaemüüki, sest valdkonna osatähtsus on väike – 2013. aasta detsembris vaid 1,5%.

Keskmisest enam suurenes jaemüük posti või interneti teel (kasv 26%) ning majatarvete, kodumasinade, rauakaupade ja ehitusmaterjalide kauplustes (kasv

21%). Jaemüük suurenes ka muu- des spetsialiseerunud kauplustes, näiteks fotokauplustes, mänguasjapoodides ja jalatsikauplustes.

Toidu müük stabiilne. Toidukaupu on viimastel kuudel ostenud stabiilselt. Detsembris suurenes toidukauplustes müük 2012. aasta sama kuuga võrreldes 3%.

Mootorikütuse jaemüük vä-

henes 2012. aasta detsembriga võrreldes 10%, langus oli kiirem kui eelneval kuul.

Vähenemine oli osaliselt põhjustatud 2012. aasta detsembri kõrgest võrdlusbaasist ja mootorikütuse hinnalanguse aeglustumisest.

Esialgsel andmetel oli jaekaubandusettevõtete kaupade jaemüük 2013. aastal 4,6 mld eurot.

ÄRIPÄEV.EE

TULEMUS

Venemaa majanduskasv aeglustus

Venemaa majandus kasvas mullu 1,3%, mis on nõrgim kasv pärast 2008. aasta üleilmset finantskriisi.

Enim pidurdasid kasvu kommunaalteenused ja ehitus. President Vladimir Putin on majanduskasvu eesmärgiks seadnud 5%, kuid nõrk eksport ja vähenev investeerimine on muutnud selle saavutamise võimatuks. Mulluseks majanduskasvuks prognoositi 1,4%. 2012 kasvas majandus 3,4%, tänavu prognoositakse kasvu 2,5%.

TULEMUS

Leedu majanduskasv 3,5%

Leedu SKP kasvas eelmise aasta viimases kvartalis eelnenud kvartaliga võrreldes 1,3%, teatas Leedu statistikaamet.

Aasta baasil oli kasv 3,5%, ületades prognoositud 2% taset, vahendas agentuur Bloomberg. Kasvu veab ehitussektori toibumine, tootmine ja kodumaine tarbimine.

KINNISVARA

Pro Kapital otsib investorit Tondi projekti

Pro Kapitali tütarettevõtte Tondi Kvartal sõlmis Marsi Elu asutamislepingu, mille eesmärk on luua juriidiline platvorm investorit kaasmiseks Tallinnas Tondi elamukvartalis asuvate Marsi, Sammu ja Sõjakooli tänava kinnistute arendustegevuseks.

Marsi Elu osakapitali suurus on 10 000 eurot, mis kuulub ühingu asutamisel 100% Tondi Kvartalile.

Pakkuda tööd Soomesse ventilatsioonipaigaldajatele.

Info: roman@cnsconsulting.eu | Tel: +372 5554 4184

VAJAD ÄRIPLAANI?

KÜSI PERSONAALSET PAKKUMIST:
EDUKASPLAAN@GMAIL.COM

AUTENTE

**VALMIS OSAÜHINGUD
RAAMATUPIDAMISTEENUSED
MUUDATUSED ÄRIREGISTRIS**

Tallinnas Jõe 2, II korrus • Tel 660 1760
Tartus Ülikooli 4-9 • Tel 734 9966
www.autente.ee info@autente.ee

Asfaldiparandus

www.asfalt.ee
+372 5566 2613

ergoron

Teeme kiirelt ja soodsalt asfalteerimistöid ka talvel.

TÖÖTURG

Eesti tööjõu rentijad koguvad tuure. Soome ettevõtteid kiusab langus

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Seda, et Soome tööjõurendifirmad on majanduslanguse tõttu käibest kümnendiku kaotanud, on tunda ka Eesti tööjõurendifirmades, aga murelikuks see neid ei tee.

“Nüüd on hakanud olukord paranema, vahepeal oli palju hullem seis,” nentis personalirendifirma Barona Eesti OÜ juhataja Peeter Simson, kes kinnitas, et Soome huvi on teinud väikese languse. “Langus on nüüdseks stabiliseerunud ja on oodata valdkonna kasvu paranemist.” Simson ütles, et Barona kontsernil on ettevõtteid Venemaal, Rootsis ja Poolas. “Nii seal kui ka meil on käive suurenenud, ainult Soomes on pisut kahanenud,” märkis ta.

Kauppalehti kirjutas, et majanduslangus tõi eelmisel aastal Soome tööjõurendifirmadele kümneprotsendilise käibelanguse. Eesti teenusepakujatele tähendas see väiksemat nõudlust Soomest.

Renditud tööjõud ei tekita probleeme. Personalifirma Nordic ProStaff OÜ arendusjuht Rene Merilo ütles, et Soome töörendifirmade edukuse väike langus pole midagi sellist, mille üle muret tunda. “Soome tööpõld kipub iga aasta alguses pisut kitsam olema,” ütles ta.

Merilo sõnul olid Soome ettevõtted eelmise aasta lõpus küll ettevaatlikumad kui varem, kuid tööjõurendifirmadel on väike eelis. “Renditud tööjõust saab võimalusel kiiresti loobuda ja nendega ei pea tegema pikaajalisi plaane,” ütles Merilo.

Seepärast on tööjõurendi teenus tema meelest viimasel ajal tõusuteel ja Soomes on paljud ettevõtted hoopis täielikult rendi peale üle läinud. “Neile on see juba puhtalt juriidilise külje pealt kasulik, nad vähendavad sellega oma äririski,” märkis Merilo.

Eestis oodata kasvu. Tööjõu värbamis- ja rentimisfirma Manpower keskendub Eesti turule ja tööjõudu riigist välja ei vii. Ettevõtte Baltikumi tegevjuhi Heigo Kaldra sõnul pole Eesti turul tööjõurendi nõudluse kahanemist märgata. “Oleme isegi prognoosinud väikest kasvu. Tööjõurendifirmadel on kasvupotentsiaali veel küll ja küll,” ütles ta. Kaldra sõnul pole paljud väiksemad ettevõtted veel tööjõurendi teenuse kasutamist õppinud.

Merilo hinnangul on Eestis tööjõu rentimine

”Eestisse võiks ja peaks tööjõudu hoopiski sisse tooma. Riigi vastuseis sellele on aga päris suur.

tööjõu värbamis- ja rentimisfirma Manpower Baltikumi tegevjuht Heigo Kaldra

FOTO: RAUL MEE

aina ülesmäge läinud ja buumijärgne madalseis on möödas. “Sel aastal veel mingeid muutusi märganud ei ole, kuid mullu oli meil käive parem kui 2012. aastal,” ütles ta. Tema sõnul on üha enam ettevõtteid hakanud ära kasutama võimalust palgata töölisi projektipõhiselt. “Eestis on see eriti menukas elektroonikatööstuses, kuid sama on hakanud tegema ka suuremad ettevõtted,” märkis Merilo.

Tööjõudu on vaja sisse tuua. Kaldra sõnul on Eestis mõne valdkonna spetsialistidest puudus, ja seda aitaks lahendada tööjõu rentimine. “Eestisse võiks ja peaks tööjõudu hoopiski sisse tooma. Riigi vastuseis sellele on aga päris suur,” ütles ta.

Simsoni sõnul on Euroopa Liidus tööjõuliikumine lihtsam ja seega väga paljupabereid määrima ei peagi.

“Igal pool on tööjõupuuduse probleem,” märkis ta. Praegu tekitab spetsialistide puudus tema sõnul olukorra, kus tööjõu nappuse tõttu jäävad innovatiivsed ettevõtted riiki tulemata. Samuti tekitab spetsialistide puudus töötajate üleostmise. “IT-valdkonnas käib juba pikemat aega töötajate liikumine ühest ettevõttest teise,” märkis Simson.

Minejad tulevad tagasi. Soome tööle minek on Merilo sõnul jätkuvalt menukas, ent tööjõu lahkumisest ei tasu tema meelest probleemi teha. “Trend pole selline, et kõik jooksevad laiali. Paljud, kes lähevad, tulevad ka tagasi, mina ei muretseks,” märkis ta. “Inimesed tahavad ikka paremini elada ja Soome minek annab paljudele selleks võimaluse, eriti noortele. Soomes on kergem peale hakata, sest isegi abitöölisele makstakse Eesti spetsialisti palka.”

Simson ütles, et paljud, kes on Soome läinud, käivad seal ainult tööl ja nende kodu on siiski Eestis. “Vähe pööratakse tähelepanu, et need inimesed toovad suurema osa rahast lõpuks Eestisse tagasi.”

Soome personali-firmadel seisab ees ühinemisi ja ülevõtmisi

Soome majanduslangus on raskendanud personalirendifirmade olukorda, kirjutas Kauppalehti möödunud nädalal. Varem öitsenud ala kaotas mullu tulust koguni kümme protsenti.

Soome tööjõurendifirmad tunnistavad turu tagasilangust, kuid jäävad valdkonna tuleviku suhtes optimistlikuks.

StaffPointi kontserni tegevdirektor Mika Kiljunen rääkis Kauppalehtile, et ettevõtte teeb juba mõnda aega paremate tulemuste nimel investeeringuid. Personaliteenustega tegelevad sajad väikesed ettevõtted, kuid Kiljuneni sõnul on oodata nende ühinemisi ja ülevõtmisi. Näiteks ostis StaffPoint oktoobris ära Duunipaikka Oy ja ühines alles aasta tagasi ettevõttega HR House.

Kiljuse sõnul annab tööjõurendi valdkonnale kasvutuge see, et Soomes on ajutise tööjõu osakaal endiselt ainult 1%.

Kiljuneni sõnul on tööväge keeruline leida, mistõttu üritab StaffPoint oma personalist kinni hoida.

Nõudlus vähenes igas tööstusharus. Praeguse Soome turuliidri, personalifirma Barona Grupi tegevjuhi Markus Oksa sõnul vähenes eelmisel aastal rendilepingu nõudlus peaaegu kõikides tööstusharudes.

Firma eelmise aasta orgaaniline kasv oli 3,5 protsenti, mis oli oodatust parem. Oksa ütlust mööda pole Baronal aga praegu

10%

TULUST kaotasid mullu Soomes tööjõudu rentivad firmad, kuid jäävad siiski optimistlikuks.

sel turul palju rohkem töötajaid vaja, sest neil on mitusada alalist töötajat olemas.

Langus pole püsiv. Kauppalehti analüütiku Ari Rajala sõnul on tööjõurendi ja personaliteenuste valdkond juba kaua kõige kiiremini kasvanud – aastakäive on üle miljardi euro.

“Aastal 2008 olid renditööspektori kasvunäidud väga karmid, kuid 2009. aasta kokkuvärisemine oli lausa jõhker. Aastatel 2010 ja 2011 kasv kiirenes ja valdkonna ülejäänud majanduses liikus müügitulu kasv 15–20 protsenti,” selgitas Rajala.

Tööjõu rendi valdkond on järsult kõikunud: aastal 2005 kasvas valdkonna käive poole võrra, 2009. aastal langes aga korraga 30 protsenti.

Rajala usub siiski, et tööjõud rentivatel firmadel on ees helge tulevik. “Tööjõurent võib ka tulevikus olla üks kasumlikumaid kasvuväldkondi. Möödunud kolme aasta investeeritud kapitali toodang on valdkonnas olnud pea 60 protsenti ja sellise kasumini on küündinud vaid karusnahatootjad ning õigusbürood,” märkis Rajala.

Koolivaheaja avastusretked koos perega

Alla 12-a lapse eest tuleb maksta vaid lennujaamamaksud ning teenustasu.

Edasi-tagasi hinnad:

Stockholm 99⁹⁹
Kopenhaagen 119⁹⁹
Brüssel 139⁹⁹

Meie kodulehelt leiad huvitavaid ideid,
mida neis kolmes linnas kogu perega ette võtta.

Kampaania reeglid: • Müügiperiood: 30.01-04.02.2014 • Lennuperiood: 14.03-24.03.2014 • Kampaaniakood: VAHEAEG2014 • Pileteid saab osta Estonian Airi veebilehelt ja volitatud edasimüüjatelt • Kampaaniahinnaga kohtade arv lendudel on piiratud • Hind on kombineeritav teisetüübilise tagasilennu hinnaga • Pakkumine kehtib Light hinnaklassi (käsipagasiga) piletitel • Soodustuse saamiseks peab ühes broneeringus olema vähemalt 2 reisijat (maksimaalselt saab ühes broneeringus olla 9 reisijat).

 ESTONIAN AIR

www.estonian-air.ee

TEHNOLOOGIA

Startis
Eesti
esimene
riistvara-
kiirendi.Kolme
kuuga
asjaniMARI METS
mari.mets@aripaev.ee

Laupäeval avas esimese kandideerimisvooruriistvara-start-up'ide kiirendi Buildit, kes valib välja kaheksa robotika ja elektroonikaga tegevat idufirmat, et need kolme kuuga tootmisküpe prototüübini viia.

“Maailmas on umbes kümme riistvarakiirendit ligi 200 start-up-kiirendi kõrval. Kõikide meile teadaolevate riistvarakiirenditega oleme tihedas kontaktis,” ütles Builditi tegevjuht ja Tartu Ülikooli arvutitehnika õppekava programmijuht Aleksander Tõnnisson.

Tema sõnul on seni enamik investorite rahastarkvara-start-up'idesse voolanud. “Muidugi hõlmab tänapäeval iga riistvara endas ka elektroonika ja tarkvara poolt, aga me usume, et riistvara valdkond on just praegu seksikaks muutumas, tasub panustada *gadget*-ite ehk väikeste tarbe-elektroonikaseadmete arendamisse, robotikasse ja peenmehaanikasse. Näiteks Google on viimase kahe kuu jooksul ostanud kaks riistvaraettevõtet kokku ligi 4 miljardi dollari eest,” selgitas ta.

Poolmiljonit seemneks. Tõnnissoni sõnul on nende investeerimisfondi suurus 500 000 eurot, pooleteise aasta jooksul on plaan investeerida vähemalt 24 firmasse. “Ühe firma kohta on investering umbes 15 000 eurot, sest rusikareegli järgi on seemneinvesteeringu suurus üle maailma 5000 eurot start-up'i meeskonnaliikme kohta ja enamasti on tiimis umbes kolm liiget,” selgitas ta.

Ühe ringi jaoks valib Buildit välja kaheksa võimekamate ideedega meeskonda. Avaldusi loodavad kiirendi eestvedajad saada tootmisambitsioonidega ideegeneraatoritelt üle maailma.

“Me oleme siiski realistlikud, arvan, et avaldusi üleliia palju ei tule, sest riistvara on spetsiifiline valdkond ning Eesti on maailma mastaabis

BUILDITI ärikiirendi meeskond: (vasakult) Baltic Innovation Agency juhatuse liige Rene Tõnnisson, Indrek Rebane Hedgehog OÜst, Builditi juht Aleksander Tõnnisson, iCapitali juht Sven Illing ja Tartu teaduspargi tegevjuht Toomas Noorem. FOTO: JASSU HERTSMANN

spetsiifiline paik. Eesmärk on saada kokku 100 avaldust, et teha nende seast valik,” kommenteeris Tõnnisson.

Kodumaised ingelinvestorid, rahvusvahelised mentorid. Kiirendiprogrammis osalejate kulud katavad Eesti investorid, kes on Tõnnissoni sõnul oma investeeringute poolest pigem ingelinvestorid kui riskikapitalistid, sest investeeringute maht jääb siiski hoomatavasse suurusesse.

Builditi enda tiimis on seitse inimest, kellest kolm töötavad seal täiskohaga. Lisaks Aleksander Tõnnissonile löövad kaasa näiteks iCapitali juht Sven Illing, Tartu Teaduspargi juht Toomas Noorem, Rene Tõnnisson Baltic Innovation Agencyst ja Indrek Rebane OÜst Hedgehog.

Lisaks aitavad alustavaid ettevõtjaid kolme kuuiga prototüüpideni jõudmisel 70 mentorit üle maailma. Nende hulgas on spetsialiste sellistest tippfirmadest nagu Nokia ja Ericsson, kohalikest edukatest idufirmadest Fortumo ja Click & Grow ning Eesti tipptegijad nagu Rain Rannu (Fortumo), Mart Noormaa (TÜ), Andres Neivelt (Ldiamon) ja Jens Kasemets (Shaka). Õla panevad alla ka Ameerika juristid, kelle tavapärase tunnitasu on kopsakas, kuid tulevast koostööd silmas pidades nõustavad nad idufirmasid tasuta.

“Tartus on väga hea ettevõtluskeskkond. Sageli ei usu välisinvestorid, et Eestis pole ettevõtlusmaksu. Mulle isiklikult meeldib väga olemasolevat infrastruktuuri ära kasutada. Teaduspargis on meil olemas riistvara arendamiseks vajalikud laborid, siia on hakanud koonduma just riistvaraga tegelevad firmad, kes toodavad näiteks teadusaparatuuri,” kiidab Tõnnisson koostööd naabritega.

Väike õnnestumisprotsent. Mis saab siis, kui

start-up ei suuda kolme kuuga oma ideest prototüüpi valmis teha ja 15 000 eurot läheb tuulde? “Tavaliselt on ikka nii, et kümnest tehtud investeeringust kuus kukub üldse ära, kaks toob raha tagasi ja kaks toodab kasumit. Loodetavasti üks kümnest toob palju raha. Me oleme valmis selleks, et osa meeskondi lõpetab paratamatult oma tegevuse pärast kolme kuud,” rääkis Tõnnisson. “Ideaalne loodame muidugi, et nad jõuavad kolme kuuiga tootmisküpe tooteni, kuid riistvara valdkonnas on see väga raske. Kuna me investime väga varajases faasis start-up'idesse, siis mõnel meeskonnal on võib-olla esimene prototüüp juba olemas, kuid mõnel pole võib-olla sedagi.”

Builditi eestvedajate seltskonnal endal kulus ideest kiirendi rajamiseni pisut alla poole aasta. Varem eraldi tegutsenud seltskonnast rääkis üks tuttav teisele oma mõtetest ning kujunes välja ühtne idee, mille ümber koonduski meeskond. “Aprillis hakkas mõte selles suunas arenema ning just õigel hetkel tulnud EASi toetus oli viimaseks lükkeks juba ammu teaduspargis mõlkunud mõttele, et maailmas levinud äriinkubaatori mudel ei tööta enam nii hästi, kui võiks, seda tuleks kuidagi edasi arendada ja leida uued suunad. Meie püüamegi sellega algust teha,” rääkis Tõnnisson.

Rekordiliselt vaba raha. Tõnnissoni sõnul pole kunagi varem olnud nii lihtne jõuda reaalse investeeringuni, tuleb osata lihtsalt oma idee maha müüa.

“Pakkumine ületab isegi kohati nõudlust. Meil on EASi toetused, kolm kiirendiprogrammi, Connect Estonia, Estban, Ajujaht ja teised asutused ning programmid, mis otsivad aktiivselt investeerimisvõimalusi. Samas, investorid kaaluvad oma investeeringuid väga hoolikalt,” sõnas Tõnnisson.

Ä Kommenteer

Robotiehitaja kohtub rahastajaga

MARTI ARIK
Robotexi projektijuht

Riistvara vallas on Eestis tegijaid kindlasti vähem kui software'is, kuid riistvaras on ka palju raskem midagi uut leiutada, sest maailmas on juba väga palju kõrgetasemelisi asju ära tehtud.

Pidevalt arendusega tegevatel suurkorporatsioonidel nagu Samsung ja Apple on lihtsam midagi saavutada. Idufirmade eelis on aga see, et nad on palju innovaatilisemad. Tüüpiline robotiehitaja aga pole kuigi sotsiaalne, ta ei tegele eriti muude valdkondadega, seepärast on väga oluline viia kokku insenerid ja need, kellel on raha, et head ideed ja leiutised jõuaksid äriplaanini ja tootmisse.

Riistvaras läheb tulemus kallimaks

MATTIAS LEPP
Click & Grow juht, Builditi mentor

Leiutised sünnivad kiiresti, kuid asjade elujõulisust näitab tavaliselt alles teine või kolmas toode. Esimene läheb enamasti aia taha. Kuigi raudvaratootjate seas on konkurents väiksem kui tarkvaras, pole seal kindlasti lihtsam edu saavutada. Aja ja raha kulu on proportsionaalselt mitu korda suurem kui tarkvaras. Töötava toote kombineerimiseks on lõpuni palju ettenägematud aspekte. Meil on Click & Grow's välja kujunenud põhimõtte toetada igasuguseid n-ö rauaga seotud ettevõtmisi, et enda saadud kogemusi jõudumööda edasi anda.

Ä Mis on mis Buildit

RAHVUSVAHELINE ÄRIKIIRENDI SAs Tartu Teaduspark, mis ootab taotlusi elektroonikat, robotikat ja pisikesi tehnoloogilisi vidinaid arendavatelt idufirmadelt.

KOLME KUUGA arendavad meeskonnad välja tootmiskõlbliku prototüübi, juhendab mentorite võrgustik.

INVESTEERIMISFONDI suurus on 500 000 eurot 1,5 aastaks, selle ajaga tahetakse investeerida vähemalt 24 ettevõttesse.

ESIMENE taotlusvoor kestab 25. veebruarini. 8 väljavalitud meeskonda alustab tööd 31. märtsil.

Ä Loe veebist

ÄRIPÄEVA TELLIIJA sai seda lugu veebis lugeda juba LAUPÄEVAL KELL 11.31

Venemaa laseb rublal nõrgeneda. Hoop välisfirmadele

Vene rubla on olnud tänavu agentuuri Bloomberg jälgitava 24 areneva riigi valuutades üks suuremaid nõrgenejaid, põhjustades peavalu Vene turule eksportivatele firmadele.

Aasta algusest on rubla USA dollari suhtes nõrgenenud 6,2%

1,3

protsenti kasvas Venemaa SKP III kv.

ja euro suhtes 4,6%. Suurema languse on teinud vaid Argentina peeso ja Lõuna-Aafrika rand.

Neljapäeval tegi Venemaa keskpank turule interventsiooni, et pidurdada rubla järsku odavnemist. Üldiselt arvavad aga majanduseksperdid, et Venemaa

nemaal ei ole midagi nõrgema rubla vastu. “Laias vaates on see positiivne,” ütles Venemaa endine rahandusminister Aleksei Kudrin. “See toetab tööstust.”

Nõrk rubla on peavalu välismaistele firmadele, mis Veneturule ekspordivad. Kauppaleh-

ti kirjutas reedel Soome ettevõtjate raskustest – Valio tunnistab, et on sunnitud Vene turul järevalt oma toodete hinda tõstma. Stockmanni välisturgude arendusjuht Lauri Veijalainen mõelnab, et kõigile Soome firmadele, mis Vene turule ekspordivad,

on nõrk rubla paras väljakutse. Samas on suured kõikumised Vene majanduse üks eripärasid.

Venemaa meedia kirjutab, kuidas mõnel pool riigis on valuutamüügipunktidest juba dollarid otsa saanud.

ÄRIPÄEV.EE

KASULIK

Kuidas USAs firma püsti panna?

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Eestlased võivad olla uhked oma süsteemi üle, mis lubab firma asutada kõigest minutitega.

Ameeriklastel millegi sellisega kelkida pole, kuid kui Eesti ettevõtja tahab nautida maailma suurima majanduse vilju, siis on kõige mõistlikum asutada ettevõtte USAs. Paraku tuleb selleks läbida pikk kadalipp.

Olles langetanud otsuse teha äri maailma suurimas majanduses, on kohaliku firma omamisel mitmeid eeliseid. Üks peamisi eeliseid on oma kodumaise firma kaitsmine. Kui midagi peaks minema halvasti ja USA-le üsna omane kohtukaasus kukil on või tekib mõni muu probleem, siis aitab Ühendriikides loodud firma kaitsa kodumaist emafirmat nõuete eest.

Rääkides paljude ettevõtjatega Silicon Valleys, kõlab jutust sageli läbi, et kohalikud ettevõtjad usaldavad pigem äripartnereid, kel on firma ka USAs. See pole imeks pandav, sest suur osa ameeriklasi ei tea, mis või kus Eesti on. Kindlasti aitab Ühendriikides asutatud firma usaldust tekitada.

Majandusaasta valimisel soovivad advokaadid valida maksude optimeerimiseks emafirma omast erineva aasta.

Pane tähele Mida firma asutamisel jälgida

ADVOKAADI ABI. Lase ettevõtte püsti panna advokaadil. Firma asutamisel läheb vaja kohalikku aadressi ning paljudel juhtudel saab kasutada selleks advokaadibüroo oma. Advokaadiga on kasulik rääkida Delaware'i ja teiste osariikide eelistest firma loomisel. Advokaatide abil võimalik firma luua ühe päevaga.

ASUKOHT. Firma tasub luua osariigis, kus asub ka peakontor. Delaware'i osariigis firma registreerimise puhul tasub selle äritegevus registreerida osariigis, kus asub peakontor.

ASUTAMISE TASU. Delaware'is on firma asutamise tasu umbes 800 dollarit, millele lisandub sama palju või rohkemgi advokaatide tasu. Terviklik n-ö idufirma pakett koos optsioonide ja muuga jääb tavaliselt 3000 ja 5000 dollari vahele. Ühendriikides saab firma luua ka ühe dollariga. See on kogu kapital, mida alguses nõutakse. Siiski ei pruugi pangad ja riigiasutused, kel on sellele infole ligipääs, sellisesse firmasse soovisvalt suhtuda. Üldiselt soovivad advokaadid kapi-

taliseerida firma kolme kuu käibekapitaliga.

ÕIGUSLIK VORM. Soovitav on alguses mitte luua "limited liability company't", sest seda tüüpi ettevõtte kvalifitseerub "permanentse asutusena" ja muudab näiteks välismaal asuva emaettevõtte maksukohustuslaseks Ühendriikides.

KODAKONDSUS. Ettevõtte juhtkond, nõukogu ega omanikud ei pea olema USA kodanikud või residendid. Teatud osariikides on siiski piiranguid.

MAKSUD. Omades välisriigis firmat, on mõttekas väljastada kõik osakud/aktsiad emafirma nimele. Näiteks eraisikust mitteresidendi omaniku surma korral maksustatakse surnud inimese USA vara ja dividendide maks on väiksem võrreldes mitteresidendist omanikuga. Delaware'is registreerimisel on hea väljastada vähem osakuid/aktsiaid, sest nendelt tuleb kinni pidada iga-aastaselt tasu.

BÜROKRAATIA. Firma asutamise juurde käib veel protseduure, nt föderaalset ID-numbri, ärilitsentside jpm taotlemine. Abiks on taas advokaadid.

Tasub teada Kolm asja, millega arvestada

1. VIISA. Kui on plaanis firmat USAs kohapealt juhtida või palgata inimesi tööle, siis kõigepealt tuleb mõelda viisadele. Valida on kolme tüüpi viisa vahel (E, H ja L), viisa tüüp võib oluliselt mõjutada, millist tüüpi firma luua ja kuidas seda kapitaliseerida. Teema on kompleksne ja keeruline, parimat nõu saab advokaadilt. Samuti tuleb arvestada, et viisa taotlemine võib võtta aega kuid. Ka töötajate ületoomisel tasub kindlasti advokaadiga ühendust võtta, sest selgi juhul on töölepinguga võimalik makse optimeerida. Välismaalt USA-d külastades võib välisfirmat esindada läbirääkimistel, ärikohtumistel, otsida firma jaoks ruume ja teha muid sarnaseid asju, kuid tööd USA asutusele ei tohi teha ja tasu ei tohi USAst saada.

2. PANGAKONTO. Üldiselt on selle avamine USAs lihtne ja näiteks debetkaardi saamine lihtne, firma-le krediitkaardi saamine võib aga tõeliseks väljakutseks osutuda. USAs kasutatav "krediidi ajaloo" süsteem nõuab, et vähemalt ühel firma asutajast oleks

USAs krediidi ajalugu, mis näitaks, kuidas see inimene on varem laenu dega toime tulnud. Seetõttu on USAsse elama tuleval inimesel kasulik krediitkaart teha, isegi kui ta seda ei kasuta. Pangakonto avamiseks peab olema firma esindaja füüsiliselt kohal. Kui kaks firma kaasasutajat tahavad pangakontole ligipääsu, peavad mõlemad minema USAs pangakontoris.

3. RAAMATUPIDAMINE. Erafirmadel ei ole auditeerimisnõuet ja esitama peab ainult maksuaruande. Majandusaasta valimisel soovivad advokaadid valida maksude optimeerimiseks emafirma omast erineva aasta. Raamatupidamismeetodi valimisel (arve- või sularahapõhine) tasub meele pidada, et kui terve grupi netosissetulek ületab 5 miljonit või firmal on inventari, siis sularahapõhist meetodit kasutada ei saa. Alati on kasulik soetada firmale hea raamatupidamisprogramm, näiteks QuickBooks. Kodumaine raamatupidaja võib tegeleda ka USA raamatupidamisega. Ükski seadus ei käsi hoida neid dokumente Ühendriikide pinnal.

Äripäeva
Akadeemia

HOMMIKUSEMINAR

14. veebruar 2014
kell 9.30 – 12.00

MEESKONNA COACHING

Hommikuseminaril tutvustatakse:

- ühte levinumat ja kiiret meeskonnaliikmete arendamise meetodit;
- kuidas juhid saavad seda meetodit praktiliselt igapäevatoos rakendada;
- arutletakse, mis on olulisemad võtmetegevused muudatuste juhtimisel ning kuidas meeskondades tulemusi saavutada.

Hommikuseminari hind
on **33 eurot**
(km-ga 39,6 eurot).

Hommikuseminari
viivad läbi ISCI koolitajad
KAUPO SAUE ja
SIGNE VESSO

Äripäev

Registreeru aadressil mariliis.must@aripaev.ee

TALLINNA ÄRIKINNISVARA

Büroomaja hindamine muutub lihtsamaks.

Uued tähised aitavad

PILLE IVASK
pille.ivask@aripaev.ee

Pealinna büroohooned saavad uue kahetähelise klassifikatsiooni, millest saab abimees nii pindade omanikele, rentijatele kui ka investeerijatele. Uue süsteemi kahetähelise kuju järgi saab teada, mis hoonega on tegemist ja kus see asub. "Tegemist on abimehega kinnisvarahuvilisele," ütles ettevõtmise eestvedaja, Uus Maa Property Advisors juhatuse esimees Ardi Roosimaa. Lisaks investorite abimehele muudab see kinnisvarakuulutused võrreldavaks – praegu hindab oma büroomaja selle omanik ise.

Määrab hoone kvaliteedi. Klassifikaator on hoone kvaliteedi määramise töövahend. Vajadus büroohooned klassifitseerida on Eesti Kinnisvarafirmade Liidu juhatuse liikme ja klassifikaatori töörühma juhi Roosimaa sõnul õhus olnud aastaid. "Kinnisvara alal on pikalt kasutatud nimetusi A- ja B-klassi hoone. Samas puudus ühtne arusaamine asjast, sest keegi polnud defineerinud, mida mingi klass tähendab. Meie loodav töövahend on lihtne abimees, et mõne kriteeriumi alusel aru saada, millisesse kvaliteediklassi ja piirkonda hoone kuulub," rääkis ta.

Millest koosneb klassifikaator? Klassifikaator koosneb kvaliteeditunnustest ja piirkondlikust osast. Klassifitseerimise skaala jääb A ja B tasemele ehk siis piirkondi ja hooneid liigitatakse vastavalt A, B ja teised.

Selleks, et hinnata büroohoonete kuulumist erinevatesse klassidesse, kasutatakse erinevaid kriteeriume. Näiteks koosneb kvaliteedi osa erinevatest komponentidest. Hinnatakse hoone struktuuri, pindade jaotust, lagesid ja valgustatust, aga ka elektrivarustust, kütet ja ventilatsiooni. Kvaliteedi hindamise ühe alapunktina vaadeldakse ka keskkonna aspekti – päevavalgus, müra, keskkonnastandardid ja süsiniku jalajalg.

Piirkondliku osana kuuluvad A-klassi need hooned, mis asuvad Tallinna keskses äripiirkonnas, B-klassi need, mis jäävad kesklinnas ja põhiliste magistraalide ääres sellest piirkonnast välja. Lähemalt saab uurida juuresolevalt kaardilt.

Teadlikkussuureneb. Suuremaid muutusi pal-

TALLINNA ärikinnisvara saab uue klassifikatsiooni, mis teeb lihtsamaks aru saada, millisesse kvaliteediklassi ja piirkonda hoone kuulub, ütles klassifikatsiooni loomise eestvedaja Ardi Roosimaa.

FOTO: ANDRES HAABU

jalt klassifikaatori loomine Roosimaa hinnangul ilmselt kaasa ei too, kuid üldist teadlikkust ja üksteisemõistmist peaks parandama küll.

"Igal investoril, arendajal, nõustajal, maakleril, finantseerijal või kasutajal on võimalik kontrollida, millisesse klassi tema hoone kuulub," ütles ta ja lisas, et investorite jaoks peaks see lihtsustama arusaamist hoone väärtuse kujunemisest ja säilimisest.

Ta selgitas, et näiteks A-klassi hoone tähendab paremat kvaliteeti, jätkusuutlikkust ja seeläbi ka väärtust. "Siiani oli see igaühe enda otsustada, milleks ta hoonet peab, ja kuna üldine teadlikkus kinnisvara alal on erinevalt laialt kujunenud arvamusel tegelikult väike, siis tihti võis see tekitada eksiarvamusi ja seetõttu ka investeerimiskavade tähtsustamata jäämist," rääkis Roosimaa.

Investeerijatele pilt selgemaks. Investeeringud võivad Roosimaa hinnangul uuest klassifikaatorist peamiselt aega. "Seega siis analüüsi osa lihtsustamise tulemusena ilmselt hoitakse kokku nii aega kui raha. Investorid saavad ka enne hoone rajamist

hinnata, kas nende rajatav hoone hakkab vastama oodatud kvaliteediklassile," ütles ta. "See vahend annab võimaluse hoonete klasse lihtsamalt ja kiiremini määrata."

Institutsionaalsetele investoritele peaksid tehtavad muudatused muutma Roosimaa sõnul turu läbipaistvamaks, mis omakorda alandab investeeringuriske.

Eeskuju välismaalt. Seesugune klassifikaator on kasutusel ka teistes riikides. "Eesti oludesse sobiva versiooni loomisel võtsime aluseks mujal Euroopas kasutatud mudeleid, kuid lõplik versioon tuli siiski ise luua," märkis Roosimaa.

Pigem tuli see ikka vajadusest. Nii ongi alates 2009. aastast Roosimaa sõnul vahelduva eduga töös olnud klassifikaator nüüd valmis ning sellekohane info jõuab õige pea kinnisvarafirmade liidu koduleheküljele. Roosimaa sõnul antakse ettevõtmisele veel viimast lihvi.

Esimeses järjekorras saavad uued klassid Tallinna büroopinnad, tulevikus võib-olla ka kaubandus- ja logistikapinnad.

PILT

Kinnisvararubriigi standardreklaam
42x57 mm hinnaga **30€**

Reklaami tellimine:
Martin Voll
Martin.Voll@aripaev.ee
Tel 667 0030, faks 667 0200

Vakants.ee

www.vakants.ee

Büroode üürid tammuvad paigal

Büroopindade üürihinnad püsivad sel aastal paigal, nentis 1Partner Kinnisvara.

"Büroode üürihinnad püsivad sel aastal samas, kus need olid möödunud aastalgi," prognoosis 1Partner Kinnisvara juhtiv partner Tanel Tarum. "Lisanduv uute ruumide pakkumine ja pakkumine juba olemasolevates hoonetes ei võimalda üürihindu sellel aastal tõsta," kommenteeris ta.

Uusi kontoripindu lisandus eelmisel aastal, lisandub sel ja järgmiselgi aastal üksjagu palju.

"Uutest hoonetest saame välja tuua näiteks maksuameti ja statistikaameti uued hooned Üle-

mistel ja Tatari tänaval, G4Si maja Paldiski maanteel. Ehituses on uued bürood Metalli 3 ja praktiliselt samas kõrval asuv Mehaanika tänava Mentori Ärimaja. Äsja teatas Kawe, et Baltika kvartalis on plaan uus kontorihoonet rajada," loetles Tarum. "Nende majade peale on kokku pinda üle 40 000 ruutmeetrit."

Üürihinnad kuigi palju juurde ei tule. Kontoripindade pakkumine on suurenenud ja veelgi suureneb.

"Küll ei näe me sama hoogsa arenguid üürihinnade poole peal. Uusi üürihinnade lisandub suhteliselt vähe, pigem kolivad

12

kuni 14 eurot tuleb maksta kaasaegse büroopinna ruutmeetri eest Tallinna kesklinnas.

olemasolevad üürihinnad ümber. Üürihinnad on eelkõige ikkagi kohalikud ettevõtted, kellest üksikud laienevad ja teised otsivad lihtsalt uut parema asukohaga kvaliteetsemat pinda," märkis Tarum.

Tallinna kesklinna büroode üürihinnad on tänapäevastes uutest hoonetes 12–14 eurot ruutmeetri, vanemates hoonetes 10–13 eurot.

Kesklinna läheduses olevate uute büroohoonete hinnatase on 10–13 eurot ruutmeetri. Vanemates, kuid siiski hea kvaliteediga hoonetes on äärelinna büroode üürihind 6–10 eurot.

ÄRIPÄEV

12. veebruaril ilmub Äripäeva vahel

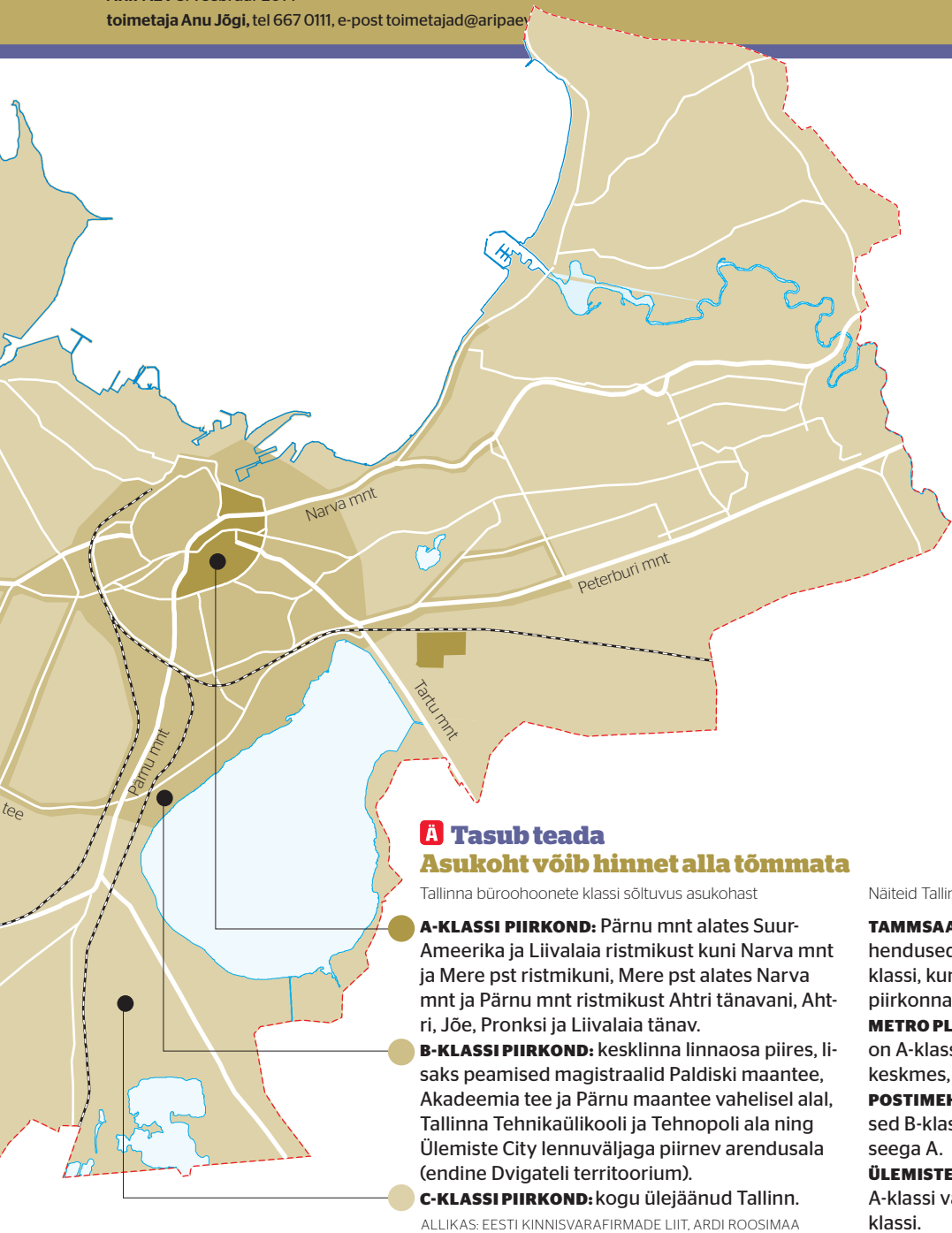
KINNISVARA

A4-formaadis kuukiri

Reklaamipinda saab broneerida ja materjale kujundamiseks esitada **4. veebruarini**. Kujundatud reklaamid esitada **5. veebruariks**.

Reklaami projektijuht: **Martin Voll**
E-post: **Martin.Voll@aripaev.ee**
Telefon: **667 0030** Faks: **667 0200**

Äripäev

Ä Tasub teada Asukoht võib hinnet alla tõmmata

Tallinna büroohoonete klassi sõltuvus asukohast

A-KLASSI PIIRKOND: Pärnu mnt alates Suur-Ameerika ja Liivalaia ristmikust kuni Narva mnt ja Mere pst ristmikuni, Mere pst alates Narva mnt ja Pärnu mnt ristmikust Ahtri tänavani, Ahtri, Jõe, Pronksi ja Liivalaia tänav.

B-KLASSI PIIRKOND: kesklinna linnaosa piires, lisaks peamised magistraalid Paldiski maantee, Akadeemia tee ja Pärnu maantee vahelisel alal, Tallinna Tehnikaülikooli ja Tehnopolü ala ning Ülemiste City lennuväljaga piirnev arendusala (endine Dvigateli territoorium).

C-KLASSI PIIRKOND: kogu ülejäänud Tallinn.

ALLIKAS: EESTI KINNISVARAFIRMADE LIIT, ARDI ROOSIMAA

Näiteid Tallinna büroohoonete klassidest

TAMMSAARE ÄRIMAJA klass AB, tehnilised lahendused kuuluvad A-klassi, ent asukoht B-klassi, kuna ärihoone asub Tallinna kesksest äripiirkonnast väljaspool.

METRO PLAZA klass AA, tehnilised lahendused on A-klassi väärilised, asukoht Tallinna n-ö ärikeskmes, seega samuti A.

POSTIMEHE MAJA, klass BA, tehnilised lahendused B-klassist, asukoht Tallinna n-ö ärikeskmes, seega A.

ÜLEMISTE CITY piirkonna hooned on tehniliselt A-klassi väärilised, samas piirkond kuulub B-klassi.

”Kinnisvaras on pikalt kasutatud nimetusi A- ja B-klassi hooned. Samas puudus ühtne arusaamine, sest keegi polnud defineerinud, mida mingi klass tähendab.

Uus Maa Property Advisors juhatuse esimees Ardi Roosimaa

Reparo!
www.reparo.ee
**ÄRIPINDADE
EHITUS, REMONT,
SISEVIIMISTLUS**

IDA-VIRUMAA

Ida-Virumaal hiiglaslikud hinnakäärid

“Elamispinnaturu hinnakäärid on Ida-Virumaal väga suured. Äärmus on Kohtla-Järve, kus keskmise korteritehingu koguväärtus on 5000 eurot,” ütles Kinnisvarakool OÜ analüütik Tõnu Toompark. “Keskmine väärtus võib olla petlik, sest kaubeldava kinnisvara kvaliteet on väga erinev, ulatudes n-ö pommiaukudest hästivimistletud ja värske remondiga korteriteni,” kommenteeris Toompark. “Populaarsete objektide puhul on raske öelda, kui kiiresti need müügiks läheksid, sest madala hinnaga Ida-Virumaa kinnisvaraturg on äärmiselt ebaliikviidne, eriti väljaspool Narvat.” Ida-Virumaa kinnisvaratehingud toimuvad aeglaselt ja elamispindade hinnakäärid on suured, kinnitas portaali kv.ee juht Tarvo Teslon ettevõtte pressiteates. “Kui meie portaalis Eesti suuremate linnade korterite müügikuulutuste arv väheneb, siis Ida-Virumaa korterite kuulutuste arv on kasvanud aastaga ligi 30%. See näitab, et tehingud ei toimu piisavalt kiiresti,” ütles ta.

TALLINN

Kesklinnakorter on investori lemmik

Tallinna kesklinnas ja selle lähedal asuvatel miljööaladel on investorite huviorbiidis 60 000–80 000 eurot maksvad väga heas korras väiksema üldpinnaga ühe- ja kahetoalised korterid, ütles Uus Maa Kinnisvarabüroo kesk- ja vanalinna maakler Andrus Emerson. Nõudlus on tema sõnul isegi niivõrd suur, et kohe pärast pakkumise ilmumist tekib ostuhuviliste järjekord. Selle põhjuseks on nii liikviidsete investeeringukorterite vähesus kui ka kasvav hinnatase. Sarnaselt kõigi ostjategruppidega on ka investoritel oma kindel, aastase tootlusega seotud hinnapiir, millest üle minna ei soovita. Investori valik langeb eelkõige 25–40 ruutmeetrisele korterile, mis asub kesklinna või selle lähiümbruse ajaloolises keskkonnas vanemas puitmajas. Hoone peaks olema heas seisukorras, renoveeritud ning seda peaks haldama tegus ühistu. Korter olgu heas korras ja varustatud elementaarse sisustusega. Kesklinnale omaselt on väga tähtis mugav parkimine.

26. veebruar kell 9.30–14.00 Hotell Euroopa

ÄRIPÄEVA
LÜHISEMINAR

Kuidas
ettevõtet
targalt müüa
või osta

MILLES SEISNEB MINU ETTEVÕTTE VÄÄRTUS?

Äripäev AS, advokaadibüroo Sorainen AS ja Nordic CF Advisory OÜ korraldavad koos seminari, mille eesmärk on rääkida lahti see, kuidas ettevõtet targalt müüa või osta. Seminaripäeva viivad läbi advokaadibüroo Sorainen AS juhtivpartner, vandeadvokaat **TOOMAS PRANGLI** ja Nordic CF Advisory OÜ finantsnõustaja, partner **ALAR VOITKA**. Lisaks teooriale toovad mõlemad esinejad näiteid oma senistest kogemustest ettevõtte ostu- ja müügi protsessis ja kohtupraktikast. Praktilisi tähelepanekuid ostja vaatevinklist jagab seminaril Magnum ASi juhatuse esimees **KRISTJAN VILOSIOUS**.

Seminaripäeval leiavad käsitlust järgmised teemad:

- Mis on võimalused juhul, kui soovitakse ettevõtet müüa või lisaraha saada?
- Ettevõtte väärtuse hindamismeetodid.
- Ettevalmistus ettevõtte müügiks ja ostuks.
- Eelkõkkulepped, mis on due diligence puhul riskid müüjale ja ettevõtte juhile.
- Kuidas läbirääkimistel ja tehingudokumentides ostja ja müüja riske maandada?
- Mis ostja poolt vaadates hinda mõjutavad?
- Mida teha siis, kui müüja ja ostja hinna vahel on käärid?
- Osanikevahelised suhted.

Seminari **soodushind** registreerimisel kuni 19. veebruarini on **119 eurot** (km-ga 142,8 eurot). Seminari tavahind on 169 eurot (km-ga 202,8 eurot). Kahe või enama osaleja registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib hindadele 5% soodustus. Registreerimine e-posti aadressidel registreerimine.aripaev.ee ja meelika.sander-sormus@aripaev.ee või telefonidel 667 0108 või 5553 3789.

Äripäev

SORAINEN
PÕHISE KÄSITLUSTE KOGUMINE

NCF
Nordic CF Advisory

KAANON
KINNISVARA

HINDAME

kinnisvarainvesteeringuid
vastavalt RTJ 6 nõuetele
raamatupidamise aasta-
aruannete tarbeks

www.kaanon.ee/hinda
Tel. 527 8595

Endla 6, Tallinn 10149
Telefon: 6659885

Rüia 24, Tartu 51010
Telefon: 7330850

ehitusuudised.ee

Viljandi linnavalitsus kuulutab välja
ENAMPAKKUMISE

hoonestusõiguse seadmiseks Viljandi linnale
kuuluvale kinnistule aadressiga Maasika tn 41.

Pakkumise tüüp: kirjalik avalik enampakkumine

Pakkumise objekt: 1038 m² suuruse elamumaa
hoonestusõiguse omandamisõigus

Pakkumise alghind: 10 000 eurot

Pakkumise tähtaeg: 18.02.2014 kell 10

Rohkem infot: www.viljandi.ee/et/voorandamine

OBER HAUS
KINNISVARAFIRMA

Kui usaldus loeb

Sveta Petkina

tel.+372 665 9705

mob. +372 509 0010

sveta.petkina@ober-haus.ee

Mairo Kalviste

tel. +372 665 9707

mob. +372 5648 5845

mairo.kalviste@ober-haus.ee

Kristen Kannik

tel. +372 665 9728

mob. +372 515 3512

kristen.kannik@ober-haus.ee

Kõik kinnisvara küsimused küsi Skandinaavia ja Kesk-Euroopa suurimast
kinnisvaragrupist Ober-Haus / Realia Group OY

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2014

toimetaja Peep Talimaa, tel 667 0182, e-post peep.talimaa@aripaev.ee

ÜKS KÜSIMUS

Agentuur Moody's alandas Eesti Energia reitingu tasemele Baa2, mis viitab ettevõtte suurenenud riskile. Agentuur viitas energiafirma hii-gelinvesteeringutele, mis ei pruugi ühinenud elektriruumis ära tasuda.

Kas põlevkivienergeetika riskid on suurenenud?

RAUL KOTOV
Eesti Gaas

Põlevkivi kasutamisel energeetikas tuleb kindlasti arvestada riskidega, mida on Moody's välja toonud.

Põlevkivist energia tootmisega kaasneb suur keskkonna saastamine. Eesti on Euroopas esimeste hulgas CO₂-heitmete poolest nii elaniku kui ka toodetud kilovatt-tunni kohta, olles samas viimaste hulgas sisemajanduse kogutoodangu osas õhku paisatud CO₂ kohta.

Lisaks tuleb arvestada keskkonnakahjudega, mis tekitatakse põhjaveele ja maastikule.

Seega tuleb Moody'se antud hinnangutesse tõsiselt suhtuda.

VLADIMIR MASLOV
Maslov Consultingu juhatuse liige

Risk on muidugi olemas, aga mitte põlevkivienergeetikas endas. Risk peitub põlevkivi kasutamises energia tootmiseks.

Põlevkivi võib muidugi kasutada, aga minu arvates mitte energia tootmiseks, sest selleks on palju odavamaid ja keskkonnale ohutumaid võimalusi.

ANDREI KALATŠOV
konsortsiumi Feniks peadirektor

Arvame, et põlevkivienergeetika on Eesti majanduse briljant, mis võib väga heledalt särama lüüa.

Arvestades, et inimkond pöördub tagasi traditsiooniliste energiallikate juurde. Põlevkivi on planeedil märkimisväärselt rohkem kui kivisütt. Sellel on suur perspektiiv.

LUGEJA ARVAB

» Eesti Energia on samasugune fossiil, nagu tema kütuski. Varem või hiljem tõmmatakse Euroopa Liidu poolt nende saastamisele kriips peale.

Lugeja kommentaar artiklile "Eesti Energia uus suund"

LOE WWW.ÄRIPÄEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levit:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised - ostu-keskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid. Äripäev veebis: www.aripaev.ee Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakalajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eail.ee või tel (372) 646 3363.

ÄRILAUSE

» Lembit Kaljuvee: Mul on jäänud selline mulje, et selles sektoris on raha rohkem kui mõistust.

Riigikogu liikme ja Eesti Põlevkivi endise juhi hinnangul on Eesti Energia võetud suund põlevkiviõli tootmise suurendamisele justkui õige, aga Enefit 280 rajamisega on liiga suur tükk ette võetud.

EDUKAS EESTI

Hooligem oma talentidest!

Majanduskasvu saavutamiseks peetakse tähtsaks head investeerimiskliimat, et ligi meelitada investee-ringuid. Juba meie lähitulevikku määrab aga peamiselt inimeste talent. Eesti rahvaarvu kasvu ja elatustaseme tõusu võti on hoolivus talendi suhtes ja sellepärast on vaja fookus ümber suunata investeerimiskeskonnalt talendikeskkonnale.

Talent on sobivate isikuomaduste kogum mingi ülesande edukaks täitmiseks. Tavakäsitluses peame oma talentideks loovinimesi – Maarja-Liisi, Koit Toomet ja teisi. Või Konstantin Vassiljev, kui Eesti jalgpallikoondis hästi mängib.

Uuel sajandil on ka majandusedu peamiseks teguriks saanud kapitali asemel talentid. Majandus on muutunud loovtegevuseks. Viimase aja kõige suuremad majandusedulood on saavutatud ilma algkapitalita, ainult tänu talendile – Google, Facebook, Eestis Skype jne. Praegu annavad meil tooni küll klassikalised tööandjad nagu Tallink või Olympic, kuid olukord on kiiresti muutumas uue majanduse kasuks. Rääkimata uutest nn idufirmadest, on uued töökohad ka vanades ettevõtetes peamiselt moodsa tehnoloogia vallas. Talendist oleneb kõik.

Rahvastiku negatiivne saldo oli Eestis mullu juba 8400 inimest. Seega on aasta jooksul kadunud 8400 suuremat või väiksemat talenti. Rahvaarvu kasv on Eesti kõige suurem väljakutse. Peaküsimus on siinjuures, kuidas leida ühiskondlik kokkulepe, et alustada riigina konkureerimist ka elanike eest ja lõdvendada immigratsioone.

Solidaarsem maksupoliitika. Maksupoliitika eesmärk peaks olema liikuda suurema ühiskonnasisesse solidaarsuse poole, et kõikidel, eriti nooremal põlvkonnal, oleks materiaalselt võimalik oma talent välja arendada. Kui Eesti loosung on olnud "ühetaolised maksud", siis peaks ka sisu poolest selles suunas liikuma – viima töölisklassi ja ettevõtlustulu maksud võrdsemaks. Praegu maksavad töötajad tulu-, sotsiaal-, ja ravikindlustusmaksudena 57% ning kõik teised, kel õnnestub oma tulu vormistada pigem ettevõtlustuluna, 21/79 ehk 26%.

Talendid armastavad vabadust, ei tunnis-ta riigipiire, keelepiire ega rangeid käitumispiire. Euroopa Liidu viisavabadus Venemaaga oleks Eestile hea, aitaks kaasa barjääride lõhkumisele ida pool. Talentide keeleks on inglise keel, kümne aasta pärast täiesti kindlasti ka Eestis. Ema-

Edukas Eesti

JÜRI MÕIS
ettevõtja ja investor

» Uuel sajandil on ka majandusedu peamiseks teguriks saanud kapitali asemel talentid.

keeletunnid ja laulupidu muidugi jäävad, aga praegune haridussüsteemi läbiv eesti keele eelislamine ja eelisarendamine ei ole tuleviku seisukohast jätkusuutlik, mõistlik ega tulutoov. Eesti keele ülimuslikkusele tuleb anda leebem sisu. Muidu võib tulevikutalentidel tekkida mahajäämus rahvusvahelises väljendusoskuses juba algklassides.

Talendid otsivad uusi teid. Talendid otsivad uusi, läbikäimata radasid; nad on originaalse mõtlemis- ja käitumisviisiga. Nagu Joosep Tootsid meie kirjandusloost. Sellepärast satuvad nad sageli seaduste nn halli tsooni. Seadused püüavad ühiskonda muutumatuna hoida (seadustes on täpselt kirjas, kuidas tuleb käituda). Samas on üldteada, et areng seisneb muutumises, mida seadustest kinnipidamine justkui ei võimalda. See on dilemma. Halli tsooni leidmise eest ei tohi talente hävitada. Kui võtta ainult avalikult teada olevad juhtumid, kus õiguskaitseorganid on liigse agaruse tõttu talendi ilmaasjata ära praadinud, võib nimetada pika rea: Ernesto Preatoni, Janek Kalvi, Arnold Kimber, Toomas Annus, Marika Priske jt. Seaduskuulekusele peab andma paindlikuma sisu.

Tallinn on olnud Põhja-Euroopa talentide peatuspaik juba Hansaliidu aegadest. Seda kinnitab linna ajalugu koos uhkete eri ajastute hoonetega. Soome lahel kulgeb tähtis rahvusvaheline kaubatee, mis oli, on ja jääb tõmbekeskuseks.

Nõukogude periood hävitas Tallinna kui Euroopa talendikeskuse ja tähtsaimaks on siinkandis saanud Helsingi. Suurima reisilennukitootja Airbusi lennundusprognoosi järgi saab Helsingist aastaks 2032 üks 89st lennunduse globaalsest suurlinnast, kuhu koondub kogu tähtsam lennuliiklus. Isegi Peterburi elanike jaoks. Seos on kindel – mida suurem talent, seda rohkem lendab. Nii on meie talendile eriti oluline ühenduse parandamine Helsingi lennujaamaga. Ümberistumised ei ole konkurentsivõimelised otseliinidega. Helsingi sadamast juba ehitatakse raudteed lennujaama ning suur rahvusvaheline lennujaam tuleb meile justkui natuke lähemale.

Ka Rail Balticu ehitamine võiks kujuneda praegu kättesaamatuna tunduva Tallinna–Helsingi püsiühenduse rajamise eel etapiks. Tuleb ühtlasi hoida põialt, et õnnestuks leida ühiskondlik konsensus raudteetrassi osas nii Eestis, Lätis, kui Leedus.

ARTIKKEL ILMUB TALLINNA KAUBAMAJA, DANSKE BANKI, EMT, RAID-LA LEJINS & NORCOUSI, SAKU ÕLLETASE, TALLINNA VEE JA ÄRIPÄEVA ARVAMUSKONKURSI EDUKAS EESTI RAAMES.

REPLIIK

Eerik-Niiles Kross, IRLi koeranael

Eerik-Niiles Krossist on saanud IRLi Achilleuse kandmees, kelle suhtes püsib pidev tundliku informatsiooni avalikukssaamise oht.

Kui pomm plahvatab, pole omadega põhjas mitte ainult üks ambitsioonikas poliitik, vaid terve erakond. Urmas Reinsalul tuleb nii kaitseministri kui ka erakonna esimehe-na kaamerate ees liitrite viisi higi valada ja eeldatavasti jääb ta ilma mõlemast positsioonist.

Formaalselt on asjad justkui korras. Kross pole enam kaitseministri nõunik. Aga selleks, et

VILJA KIISLER
arvamustoimetaja

» Europarlamenti kandidideerimine on tegelikult sundkäik.

see piinlikuvõitu töölevormistamine tagasi pöörata, oli tarvis mida – infot, et Krossil puudub ameeriklaste usaldus määran, mis on viinud sissesõidu-keelu kehtestamiseni.

Krossil on kerge rääkida, et ta ei tea, milles asi. Palju neid inimesi siis on, kes seda täpselt teavad. Reinsalu teab, peaminister Andrus Ansip teab, aga on infot, mida avalikkusega ei jagata. Ka Arctic Sea juhtumiteemal võib Kross praegu nalja visata ja tilbitseda palju kulub. Seegi on kaesus, mille põhjani

uurimiseks ajakirjandusel võimalused puuduvad.

Samas on klaar, et Krossi ambitsiooniga mees pole loodud Edgar Suure pisiimpeeriumis opositsioonipinki nühkima. Erakonna esimeheks ta ei saa, selle tegid parteikaaslased talle selgeks. Sest Krossi luurajaminevik on ohtlike suhete miine täis, ja kui need kõik üks-haaval lõhkema hakkavad, jät-kub tulevärki pikemaks ajaks kui aastavahetuse paugutamist Tallinnas. Europarlament-i kandideerimine on tegelikult sundkäik.

KAI NOOR: ALGUS OLI LIHTNE, SEST KONKURENT POLNUD. 15 aastat tagasi omanimelise silmakabineti asutanud Kai Noor ütleb tagasi vaadates, et alustada oleks võinud isegi laiahaardelisemalt. **KADAKA TURG PAKKUS TASUTA TSIRKUST.** Kadaka turul patseerimine mõjus 1999. aastal kui antidepressant: selliseid kaup ja hingega töö kallal askeldavaid umb-

keelseid müüjaid nägi Tallinnas vaid vähestes kohtades. **ANSIP PEAB PARVLAEVU OMAVAT FIRMAT LIIGA KASUMLIKUKS.** Kui kapitali tootlikkus on laevu omavas firmas 30 protsenti, siis on selge, et maksumaksja raha läheb valesse kohta ja riik ei peaks sellega leppima, väitis peaminister Andrus Ansip Viikerraadios.

KOMMENTAAR

Erakondade teod **toetagu** mikro- ja väikeettevõtlust

Eestis ei ole karjuvat vajadust uue erakonna järele, sest maailmavaate poolest on meil justkui enam-vähem kõik esindatud. Kui Eestis peaks tekkima uued parteid, siis ettevõtjana ootan neilt eelkõige ettevõtlust soodustavat ja arendavat poliitikat.

Teatavasti kuuluvad peaaegu kõik Eesti ettevõtted väikese ja keskmise suurusega ettevõtete hulka. Nendest omakorda üle 90% on kuni 10 töötajaga mikroettevõtted, mistõttu avaldavad sellised firmad Eesti majanduse arengule väga suurt mõju. Seega võiksid nii uued kui ka vanad erakonnad keskenduda rohkem sellele, kuidas parendada just mikro- ja väikeettevõtete olukorda ning tõsta nende konkurentsivõimet nii kodus kui ka välisurgudel.

Ettevõtete loomine esmatähtis. On oluline, et seadusandlikud muutused ja tööturu meetmed toetaksid ettevõtete loomist ja arengut. Kindlasti pole vähemtähtis maksude korrektne tasumine ja aus konkurents. Vale oleks väita, et võimul olevad parteid ettevõtlust pi-

ARTUR KASAK
Katri OÜ juhataja

”**Kellast kellani töötamine on suuremale osale ettevõtjatest võõras.**

durdavad, kuid eelarveaukude lappimiseks võiks valitsus otsida muid viise, mitte ettevõtjalt hüvesid ära võttes ning lisakohustusi peale pannes. Pean siin silmas hiljuti riigikogus menetluses olnud ettevõtluses kasutatavate sõiduautode sisendkäibemaksu mahaarvamise piiramist koos muude firmaautodega seotud regulatsioonidega ning käibemaksudeklaratsiooni lisas üle 1000euroste arvete kajastamise kohustust. Kui rahandusministeerium viitas eelnõu parlamenti saates muu hulgas probleemile, et

palgatöötajad, kes teevad kulusi oma palgast, on kõrgemalt maksustatud ja ebavõrdses seisus, siis täielikku võrdsust ei saagi kunagi olema. Kuid olla ettevõtja või firmajuht pole sugugi meelakkumine, nagu paljud võib-olla arvavad. Kellast kellani töötamine on vaid palgatöötajate privileeg, mis suuremale osale ettevõtjatest on võõras. Samuti on vastutuse tase firmajuhi kümnetes kordades suurem kui palgatöötajal. Eks igaüks vaatab asju oma mätta otsast, kuid tööandjaid on vaja ning mida rohkem neid on, seda parem ka palgalistele.

Riigi kokkuhoiukohad. Oleks viimane aeg Eestis ellu viia omavalitsuste haldusreform ja koondada ametnike armee. Sagedi pakutakse, et sellega kaasneks vaid suurem tööpuudus maapiirkondades, ent mina arvan vastupidiselt. Vähegi agaramad praegused ametnikud tuleksid koha kaotamise tõttu n-ö mugavustsoonest välja ja alustaksid ettevõtlusega. Sellel on pikemas plaanis palju positiivsem mõju kohalikule eluolule.

KOMMENTAAR

Euroraha aitab võtta trepil **kaks astet** korraga

Riigikontroll tõdes hiljutises omavalitsuste investeringuid käsitlenud auditis seda, millest on Eestis juba mõnda aega räägitud - oleme sattunud sõltuvusse Euroopa Liidu toetustest. Samas ei saa öelda, et toetuste abil tehtud investeringud oleksid asjatud.

Auditis tuuakse välja trend, et omavalitsuste endi investeerimisvõimekus on väike. Investeeritakse peamiselt projektidesse, mida kaasrahastab EL. Selle tulemusel saab mõni valdkond kiiremini arendatud, samas kui need, mis ELi prioriteetidega ei kattu, jäävad investeringute tähtsuse edetabeli alumistele ridadele.

Raha pole kulunud asjatult. Kuigi toetusrahade ulatuslik kasutamine tekitab sõltuvust, ei saa öelda, et toetuste abil tehtud investeringud oleksid asjatud või asi iseeneses. Näiteks Haanja vald on viimased kümme aastat pannud ELi raha Haanja puhke- ja spordikeskuse arendamisse ning Suure Munamäe vaatetorni renovee-

JURI GOTMANS
Haanja vallavanem

”**Eurotoetused võimaldavad meil vähendada vahet Euroopa jõukama osaga.**

rimisse. Tänu neile investeringutele, mida vald poleks suutnud üksi teha, on Haanja turistide seas jätkuvalt eelistatud sihtkoht ja kohalikel majutusasutustel on seeläbi lihtsam end turundada.

Eurotoetused võimaldavad meil arengus võtta kaks trepiastet korraga, et vähendada vahet Euroopa jõukama osaga. Kindlasti tuleb sealjuures aga silmas pidada, et spurt hinge kinni ei lööks ning et ka hiljem jätkuaks jaksu edasi minna, mitte hingeldades trepile istuma jääda.

Kahtlemata peavad riik ja omavalitsused olema valmis ajaks, mil euroraha allikas kuivab. Sarnaselt omavalitsustega on ju ka riik investeerinud viimasel kümnendil eelkõige nendes projektidesse, mida toetab EL. Näiteks suurte maanteedehitamine, mille tõttu on jäänud unarusse väiksemad teed, sealhulgas omavalitsustele kuuluvad teed.

Võimekuse kasvatamine. Omavalitsuste investeerimisvõimekuse kasvatamiseks tuleks tõsta neile laekuva üksikisiku tulumaksu osa ning suurendada tasandusfondi. Tasandusfondi jagamisel oleks mõistlik võtta arvesse ka omavalitsuste asukohast johtuvaid eelseid, õigemini nende puudumist. Samuti tuleks kaaluda maksusoodustuste andmist ettevõtetele, mis loovad töökohati suurematest keskustest kaugemal. Maksupräänik võiks aidata mõnegi töökoha maal säilitada või linnast sinna tuua. Nii paraneks ka omavalitsuste investeerimisvõimekus.

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

Lepingud

Näidised ja kommentaarid

Valmib koostöös advokaadibürooga

VARUL www.varul.com

Autorid:

Marko Kairjak

advokaadibüroo VARUL, vandeadvokaat
käsiraamatu peatoimetaja

Karl Haavasalu

advokaadibüroo VARUL, vandeadvokaat

Eva-Liisa Pärtel

advokaadibüroo VARUL, jurist

Ants Mailend, Sergei Jegorov, Peeter Viirsalu

kasiraamat.äripäev.ee

Äripäev

Äripäeva käsiraamat

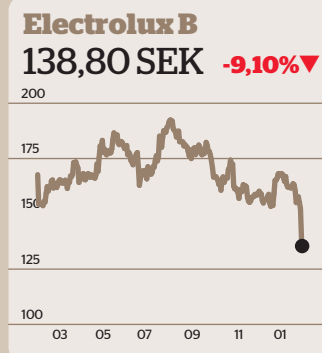
info ja tellimine: 667 0099

TÓUSJA

Autoliv püstitas rekordkäibe, kuid kasum tuli väiksem kui analüütikud ootasid.

LANGEJA

Electroluxi tulemus jäi analüütikute arvates soovida.

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2014

toimetaja Rainer Saad, tel 667 0398, e-post rainer.saad@aripaev.ee

BÖRS

Raha pageb taas arenevatelt turgudelt.

Investorid
tõmbasid välja
üle 5 miljardi
euro

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Täpselt nagu eelmise aasta suvel, põgenevad investorid taas arenevatelt turgudelt. Seda vaatamata riikide püüdlustele oma valuutasid ja aktsiaturge toetada.

Jaanuaris tõmbasid investorid arenevate turgude börsil kaubeldavatest fondidest (ETFidest) välja rekordilised 5,2 miljardit eurot. Raha väljavoolu on kiirendanud Hiina nõrgad tootmisandmed ning Argentina otsus devalveerida peeso. Türgi ja Lõuna-Aafrika Vabariik otsustasid tõsta intressimäärasid ja see oli turgudele üllatus, kuid see pole kummagi riigi valuutadele märgatavalt mõju avaldanud. Samal ajal jätkab USA keskpang majandusstiimuli ehk võlakirjade ostmise programmi vähendamist.

Pidu hakkab läbi saama. "Arenevatel turgudel on olnud palju spekulatiivset raha ning see pidu näib praeguseks otsa saavat," ütles 30 miljardi euro suuruse fondi Gamco Investors investeerimisjuht Howard Ward Bloombergile.

Arenevad turud on lõiganud kasu Föderaalreservi odava raha poliitikast, kuna investorid on otsinud suuremat tootlust. Kuid detsembri ja jaanuari kohtumisel teatas Föderaalreserv, et vähendab stiimulit 10 miljardi dollari võrra. Eelmise nädala otsuse järgi väheneb võlakirjade ostmise programm 65 miljardile dollarile kuus.

2013. aasta aasta mais sai alguse raha põgenemine arenevatelt turgudelt, kuna spekuleeriti teemal, kas Föderaalreserv võib osta vähem võlakirju.

Võrdlus

Arenevate turgude koondindeks on aastaga kõvasti kõikunud

Arenevatel turgudel on olnud palju spekulatiivset raha ning see pidu näib praeguseks otsa saavat.

Gamco Investors investeerimisjuht Howard Ward

13

protsenti on alates 23. jaanuarist kukkunud Argentina peeso USA dollari vastu.

Praegune müügilaine sai alguse pärast 23. jaanuari, kui Briti pank HSBC ja uuringufirma Markit Economics teatasid, et Hiina majanduse tootmine võib ootamatult kahaneda.

Hiina ostab kõike, alates Tšiili vasest kuni Brasiilia rauamaagini. Samal päeval mõni tund hiljem hakkas Argentina peeso langema, kuna rahvusvaheliste valuutareservide kaitsmiseks piiras Argentina keskpang dollarite müüki. See tekitas ahelreaktsiooni Euroopa börsidel, eriti Hispaania börsil, mis langes samal päeval 3 protsenti. Hispaania börsifirmadel on tihedam seos Lõuna-Ameerikaga.

Alates 23. jaanuarist on arenevate turgude valuutad teinud kiire languse. Argentina peeso on USA dollari vastu kukkunud 13 protsenti. Lõuna-Aafrika rand on dollari vastu kukkunud viie aasta madalaimale tasemele.

Puutumata pole jäänud ka Ida-Euroopa. Ungari forint on pärast keskpanga intressikärbet langenud euro vastu eelmise aasta märtsi tasemele. 27. jaanuaril kukkus Türgi liir dollari vastu rekordmadalale pärast seda kutsus Türgi keskpang kokku kriisikoosoleku, kus otsustati valuuta toetamiseks intressimäärasid tõsta.

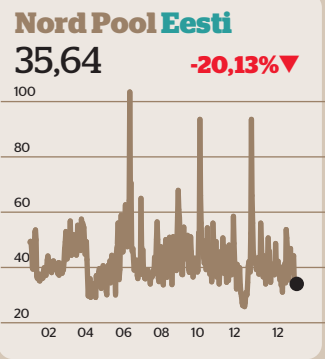
Vene rubla on dollari vastu sel aastal langenud ligi 7 protsenti ning euro vastu 5 protsenti. Neljapäeval sekkus Vene keskpang valuutaturule, et peatada rubla järsk langus.

Templeton Emerging Markets Groupi juhi Mark Mobius sõnul hakkab raha arenevatele

korda suurem on Hispaania panga BBVA neljanda kvartali kahjum, sest Hiina pangavarad hinnati alla. Kahjumiks tuli 849 mln eurot.

ELEKTER

Eratarbijad peaksid arvestama, et elektrienergia hinnale lisan- dub lepingus ka käibemaks.

VALUUTA

Eurot mõjutavad poliitilised mured euroala suurimates riikides.

INTRESS

Euroopa Keskpanga baas- intress on rekordmadalal 0,25 protsendil.

turgudele voolama uuesti selle aasta teises poo- les. “Arvestades, et arenevad turud kasvavad en- diselt kiiresti ja neil riikidel on väike võlatase ja suured valuutareservid, voolab raha arenevatele turgudele tagasi,” ütles Mobius.

Raha väljavool võib kiireneda. Deutsche Bank AG arenevate turgude aktsiastrateeg John-Paul Smith sellega ei nõustu. Tema arvates võib raha väljavool arenevate turgudel veel suurema hoo sisse saada ja see võib kesta seni, kuni Hiina ma- jandus stabiliseerub. “Võrreldes sellega, kui palju raha on viimase 10 aastaga arenevatele turgude- le voolanud, pole investorid oma positsioone veel vähendama hakanud. Ma kahtlustan, et jaeinves- torid asuvad sel aastal veel rohkem müüma.” Alates 2008. aastast, kui Föderaalreserv teatas esimesest võlakirjade ostmise programmist, on arenevatele turgudele voolanud 1,1 triljonit dol- larit, selgus Rahvusvahelise Valuutafondi rapor- tist. Raha juurdevool on arenevatel turgudel jul- gustanud laenamist ja tekitanud krediidibuumi. Näiteks Türgi jooksevkonto puudujääk on see- tõttu paisunud 7 protsendini SKTst. Laenuboom on toonud kaasa ka inflatsiooni kasvu, mis on vä- hendanud majanduste konkurentsivõimet. Näi- teks Brasiilia inflatsioon püsib alates 2010. aas- tast keskpanga seatud eesmärgist kõrgemal. “Türgi ja teised riigid on globaalse likviidsu- se tõttu muutunud üle-tarbinuks ja üle-impor- dituks,” ütles Royal Bank of Scotlandi arenevate turgude strateegia juht David Simmonds.

TÜRGI tõstis liiri toetami- seks intres- simäärasid, kuid olulist tuge see liirile andnud pole.
FOTO: BLOOMBERG

Ä RAHA

reklaam

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank		0,05	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,5	0,70/1,7	0,90/1,9	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,25	0,30	0,35	0,60	0,70	1,00	1,20	-	200
Nordea Pank	0,10		0,05	0,10	0,15	0,30	0,40	0,55	0,80	0,80	320
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	1,30	1,30	150
Versobank	0,05	0,10	0,40	0,50	0,60	0,90	1,50	1,80	2,10	2,30	350
DNB	-	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200 (4)
BIGBANK	-	-	0,15	0,20	0,25	0,40	0,40	0,45	0,50	1,50	300-1500
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,40	0,40	0,45	0,50	1,50	1500-30 000
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,50	0,55	1,55	üle 30 000

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontakteeruge pangaga				
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,70	0,85	200
Citadele Pank	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	200
Versobank	0,30	0,30	0,40	0,70	1,20	1,50	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaal panganduse klientidele; (4) kontoris; (7) päevalöpu kontojärgilt

Ä VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▲

8,8809

Austraalia dollar	AUD	1,552
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	8,192
Hongkongi dollar	HKD	10,497
India ruupia	INR	84,688
Jaapani jeen	JPY	138,130
Kanada dollar	CAD	1,513
Korea won	KRW	1464,230
Leedu lilt	LTL	3,453
Norra kroon	NOK	8,511
Poola zlott	PLN	4,249

EUR/RUB ▼

47,7482

Rumeenia leu	RON	4,494
Singapuri dollar	SGD	1,728
Suurbritannia nael	GBP	0,821
Šveitsi frank	CHF	1,222
Taani kroon	DKK	7,462
Tai baat	THB	44,599
Tšehhi kroon	CZK	27,500
Türgi liir	TRY	3,074
Ungari forint	HUF	313,260
USA dollar	USD	1,352

Ä BÖRSIKAUBAD

Kütused 31.01

USD	
Nafta IPE, bbl	107,04
Nafta NYMEX, bbl	97,56
Mootoribensiin, t	941,00
Diislikütus, t	935,50
Kerge kütteõli, t	929,00
Masuut (1% väävel), t	605,25
Maagaas Henry Hub, btu, USD	4,905

Põllumajandus 31.01

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	123,00
Valge suhkru NYSE LIFFE, USD/t	415,80
Kakao NYBOT, USD/t	2915,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	149,90
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	364,75

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid 30.01

USD/t	
Alumiinium LME	1729,5
Vask LME	7116
Plii LME	2126
Nikkel LME	13885
Tina LME	22125
Tsink LME	1977

Väärismetallid 31.01

USD/unts, unts = 31,105 g	
Kuld COMEX	1252,69
Plaatina NYMEX	1381,30
Palladium NYMEX	705,25
Höbe COMEX	19,37

Pankade kontaktandmed

NORDEA PANK Liivalaia 45/47, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201
e-post: tallinn@nordea.com
CITADELE PANK Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001,
e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee

VERSOBANK Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DNB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501,
e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
EESTI KREDIIDIPANK Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
TALLINNA ÄRIPANK Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

Ä BÖRS

Tallinn

31.01

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,400	0,00	7 281	-	-310,4%	1,35	0,0%
Baltika	0,595	4,39	21 871	81,7	2,7%	2,23	0,0%
Ekspress Grupp	1,130	0,00	998	9,8	8,0%	0,79	0,9%
Harju Elekter	2,840	-0,35	2 840	9,7	8,1%	0,78	3,2%
Järvevana	0,695	2,21	3 473	-	0,0%	0,83	0,0%
Merko Ehitus	7,550	-2,33	25 773	12,2	9,4%	1,15	4,0%
Nordecon	1,050	0,96	16 973	11,4	10,4%	1,19	0,0%
Olympic EG	1,890	-1,56	83 143	11,7	28,8%	3,38	5,3%
Premia Foods	0,750	0,67	323	381,7	0,2%	0,82	1,3%
Pro Kapital Grupp	2,190	0,00	0	-	-1,4%	1,75	0,0%
Silvano FG	2,500	-0,79	146 226	8,1	21,1%	1,71	10,0%
Tallink Grupp	0,900	0,22	80 429	15,2	5,4%	0,82	5,6%
Tin Kaubamaja	5,450	-0,73	75 232	13,3	11,9%	1,58	6,4%
Tallinna Vesi	12,500	0,00	6 173	11,2	27,7%	3,09	6,7%
Trigon PD	0,510	0,00	0	-	0,0%	1,05	0,0%
Skano Group	1,210	0,00	0	-	-7,4%	0,78	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamistandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Riia

31.01

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	9,85	-0,30	6,69	0,83	-
Latvijas Gaze	10,00	0,81	11,66	0,65	-
Olainfarm	8,09	-0,74	8,40	1,96	-

Vilnius

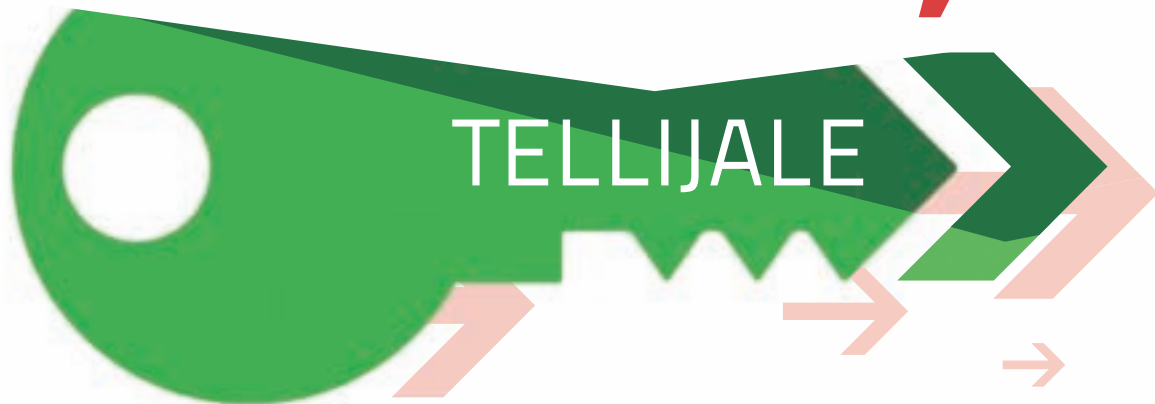
31.01

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,92	2,82	-	4,1	5,5
City Service	1,860	0,54	9,8	1,0	-
Invalda	3,400	0,00	-	1,3	-
Linas Agro	0,672	0,15	4,8	0,8	-
Panevezio Statybos	1,160	0,00	-	0,6	-
Siauliu Bankas	0,295	0,34	17,2	0,8	-
Snaige	0,460	0,00	-	1,6	-
TEO LT (Telekomas)	0,793	0,51	14,2	2,1	7,3

Helsingi

31.01

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	3,04	-0,33	12,1	2,5	3,3
Citycon	2,54	-0,39	11,9	0,9	5,9
Elisa Comm.	18,87	-1,51	15,1	3,7	6,9
Finnair	2,76	2,22	-	0,5	-
Fortum	15,94	-2,09	10,5	1,5	-
HKScan	3,70	-1,33	11,7	0,5	2,7
Kesko	27,21	-2,96	19,5	1,2	4,4
Neste Oil	13,16	-3,94	-	1,2	2,9
Nokia	5,15	-0,96	-	3,0	-
Olvi	27,50	-3,85	17,5	3,5	1,8
PKC Group	22,41	-3,24	37,6	2,7	3,1
Stockmann	11,14	-2,71	13,5	0,9	5,4
Stora Enso	6,88	-2,76	15,7	1,0	-
UPM Kymmene	11,27	-4,00	-	0,8	5,3
YIT	9,31	-4,41	11,3	1,7	8,1

MIDA TEISED TEAVAD
HOMME,SEDA TEAD SINA JUBA
TÄNA.VALI
JUBA TÄNA!**Otsusta, et tead ja loed tänasest rohkem.**

Milline uudispomm raputab homset ärielu? Kellest on saanud Eesti uued miljonärid? Sina võid seda teada enne konkurente, varem kui sinu kolleegid – juba eelmisel õhtul! Kõik, mida selleks vajad, on Äripäeva paberlehe tellija roheline võti, mis ootab sind www.aripaev.ee.

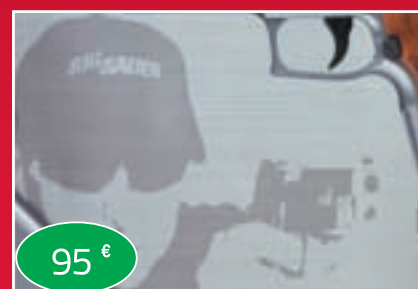
Järgmise päeva paberlehe lood avanevad sulle internetis juba eelmise päeva õhtul. Eksklusiivsed lisalood kasvatavad sinu teadmisi ja mõju veelgi. Lisaks on sinu päralt kõik Äripäeva TOPid. Kõik see avaneb sulle vaid ühe võtmega, mille saad koos Äripäeva paberlehe tellimusega.

Äripäev**PRIVILEG**
AINULT ÄRIPÄEVA LUGEJALEPRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. VAATA PAKKUMISI WWW.PRIVILEEG.EE**Soodsaim aeg
eksklusiivseteks elamusteks.****Kui valik Privileegi pakkumiste seast on väljapaistva ostu garantii, siis aasta algus on lisaks ka uskumatute hindade aeg.**3 päeva
48 €

Uued suusaelamused
Kiviõli Seikluskeskusest.
Baltikumi kõige pikematel suusanõlvadel liueldes veendute, et vana tehismäe taaskasutus on lihtsalt ... vau!

Alates
2750 €

Reis Brasiiliasse –
troopiline elurõõm kuubis!
Sädelev sambakarneval, Iguassu juga, Paraty, Amazonas ja Privileegi ekstra – võrratu õhtusöök šikis ja ühes kuulsaimas Rio restoranis.

95 €

Adrenaliin lasketiirust
Privileegi kliendina on Teil võimalus vallandada mõjuv annus talvist adrenaliini. Päästjaks on Taktikalise Laskmise Keskus, kus Äripäeva lugejat ootab vägev elamus.
Kokku 103 lasku ja 8 relva.
36% tavahinnast soodsamalt.

150 €

Rutiinist vabaks –
lohesurfi talvekoolitusel!
Õpite selgeks uue põlvkonna ala põhitõed tuulest, sõitmise reeglitest, 1 ohedest, ohutusest jpm.
Teile lisaks suvine Restart-koolitus!

59.90 €

Stiilses puidust kassis Barone Montalto veinikomplekt.
Kirkas sügavpunane mahlakas ja täidlane Barone Montalto Appassimento IGT Sitsiilia 2012, Itaalia. Kastis 6 pudelit. Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

Kast
29.90 €

Hitid õllade maailmameistrivõistlustelt!
Millised õlled ikkagi on maailma parimad? Privileegil on au esitleda:
Birra Menabrea Lager.
Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

49 €

Ehe ja elegantne - Champagne Jacquesson!
Jacquesson'i sampanjamaja asutati juba aastal 1798 ja seda on tunnustanud ka keiser Napoléon Bonaparte isiklikult. Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

Vaid
199

Illy kohvimasin –
kohvivalmistamise tiptase!
Itaalia arhitekti Luca Trazzi modernse disainiga espressomasin – tippkvaliteet ühe nupuvajutusega. See on Teie eksklusiivne õigus soetada äriklassi kohvimasin privilegeeritud hinnaga.
Olge esimeste seas! 23% soodsam!

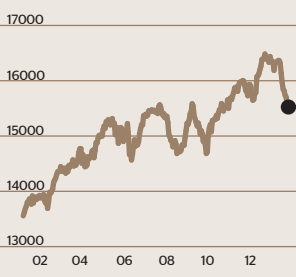
Vaadake kõiki pakkumisi: www.privileeg.ee

investeerimisfondid

INVESTOR 19

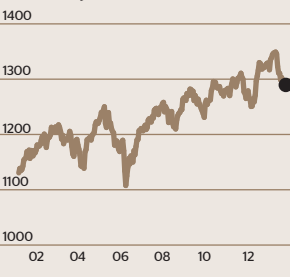
Dow Jones USA

15 650,87 -1,25%▼

OMX Stockholm

1294,87 -0,61%▼

OMX Helsinki

2704,69 -2,07%▼

EPI II samba indeks

155,31 -0,08%▼

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2014

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

30.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	11,29	11,51	11,29	8,36	-1,79	6,99	2,04	-	28 040 692
Avaroni Priivaatportfell B, EUR	14,14	14,14	14,14	2,89	0,30	5,82	5,01	-	7 048 251
Avaron Ida-Euroopa Völkirjafond A, EUR	11,13	11,13	11,13	3,46	1,40	5,75	-	-	6 351 361

Compensa Life

30.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,43	-	1,30	5,60	2,80	19,40	5 847 868
Völkirjaportfell, EUR	-	-	11,89	-	0,10	0,50	2,90	-	680 175

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2013. Völkirjaportfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2013.

Danske Capital AS

30.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Danske Pension 25, EUR	0,98	0,99	0,99	2,82	0,01	3,45	2,50	4,44	11 354 683
Danske Pension 50, EUR	1,14	1,16	1,16	3,77	-0,41	4,14	2,11	5,55	161 570 601
Danske Pension Intress, EUR	0,88	0,89	0,89	2,09	0,33	2,34	2,83	3,46	3 739 733
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,48	1,51	1,49	5,59	-1,27	6,79	3,24	9,11	3 437 820
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension Intress Pluss, EUR	0,76	0,78	0,77	2,61	0,36	1,91	2,57	-	243 197

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

30.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,92	0,93	0,93	1,66	0,53	1,37	2,89	4,14	8 687 820,36
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,14	1,16	1,16	4,21	0,10	4,89	1,48	8,43	47 340 552,69
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,66	0,66	0,66	5,61	-0,19	6,59	0,28	-	1 749 493,42
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,89	0,91	0,90	4,88	0,20	6,20	2,43	-	444 356,55
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,93	0,94	0,94	6,30	-1,13	5,51	1,48	-	348 662,90
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,90	0,92	0,91	8,23	-0,79	7,82	-1,44	-	331 983,22

LHV Varahaldus

30.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,42	1,44	1,44	4,26	1,27	4,16	2,86	10,25	225 740 641
Pensionifond M, EUR	1,13	1,14	1,14	2,92	1,02	3,22	3,68	9,18	33 540 361
Pensionifond S, EUR	1,18	1,19	1,19	2,00	0,33	0,98	3,58	7,49	42 678 591
Pensionifond XL, EUR	1,24	1,25	1,25	4,90	1,58	6,45	3,37	11,01	53 246 606
Pensionifond XS, EUR	1,09	1,10	1,10	1,82	0,35	1,03	3,84	7,46	9 243 202
Täiendav Pensionifond, EUR	1,38	1,39	1,39	4,75	1,58	7,09	3,59	11,94	5 748 114
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	12,58	12,71	12,71	12,97	3,63	42,53	18,99	21,96	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	8,04	8,12	8,12	13,03	3,62	42,53	18,98	21,96	28 812 462
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	N/A	N/A	8,72	13,60	0,10	5,20	-1,49	8,08	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,52	5,57	5,57	13,59	0,10	5,20	-1,49	8,07	1 642 052

Mandatum Life

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	117,57	116,99	116,99	-	0,62	3,04	3,61	-	-
Konservatiivne, EUR	116,00	114,85	114,85	-	0,63	4,01	1,30	-	-
Tasakaalustatud, EUR	116,03	114,32	114,32	-	0,67	4,81	0,01	-	-
Progressiivne, EUR	110,95	108,78	108,78	-	0,64	5,60	-1,97	-	-
Agressiivne, EUR	116,25	113,97	113,97	-	0,66	6,37	-1,93	-	-
Investeeringusportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	143,35	142,64	142,64	-	0,61	2,62	3,80	6,79	-
Mandatum Life Global Food Abs, EUR	117,11	114,82	114,82	-	0,01	-4,05	-4,87	2,80	-
Mandatum Life Emerging Opportunities Abs, EUR	105,28	103,22	103,22	-	-0,50	-1,10	-6,58	-	-
Mandatum Life Nordic Equity Abs, EUR	148,08	145,18	145,18	-	1,40	1,54	-6,80	7,71	-
Mandatum Life Europe Equity Abs, EUR	160,62	157,47	157,47	-	0,37	5,83	-0,22	9,51	-

Nordea Pensions Estonia

30.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,96	0,97	0,97	6,12	-0,95	4,87	3,51	8,07	64 623 542,69
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,79	0,79	0,79	7,39	-1,69	5,76	3,4	-	7 492 141,98
Nordea Pensionifond B, EUR	0,90	0,90	0,90	4,54	-0,24	2,09	3,27	6,68	13 208 801,31
Nordea Pensionifond C, EUR	0,82	0,83	0,83	2,73	1,21	1,6	2,89	4,83	2 369 701,42
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,18	1,21	1,19	9,32	-2,49	8,09	3,88	11,97	4 393 585,13
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,71	0,72	0,71	4,08	0,25	1,56	-	-	642 500,22

Trigon Funds

30.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevat Turgude Agrisektori Fond, EUR	82,99	85,53	84,68	18,22	2,03	-8,17	-23,38	-	1 322 885
Arenevat Turgude Finantssektori Fond, EUR	165,05	170,10	168,42	15,64	-2,86	-4,16	-3,63	-	4 244 336
Balti Fond, EUR	14,21	14,72	14,43	15,11	3,40	11,27	-4,18	9,56	1 811 902
Uus Euroopa Fond, EUR	24,84	25,72	25,22	11,16	0,35	21,13	10,26	21,48	53 962 514
Venemaa Top Picks Fond, EUR	16,75	17,35	17,01	18,67	-10,17	-18,55	-12,85	15,96	7 009 585

AS SEB Varahaldus

30.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiline Pf, EUR	0,727	0,735	0,735	6,90	-1,06	1,07	-0,63	-	12 355 246,40
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,885	0,894	0,894	2,91	0,43	-1,29	1,76	3,81	55 365 322,05
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,825	0,833	0,833	3,54	-0,11	0,88	1,53	5,80	15 081 860,67
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,960	0,970	0,970	4,52	-0,28	1,99	1,14	5,93	296 869 690,26
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,912	0,930	0,921	8,24	-1,83	2,10	-0,35	11,07	14 167 920,05
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,139	1,163	1,151	3,20	-0,08	1,66	1,64	4,91	11 464 026,92
Vahendatavad Fondid *									
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,521	1,521	1,521	2,29	1,060	1,470	5,050	6,960	386 560 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	106,131	107,192	106,131	-	2,780	2,590	-	-	331 550 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	105,699	105,699	105,699	-	1,750	1,590	-	-	329 420 000,00
SEB Strategy Growth Fund	108,738	109,825	108,738	-	5,900	5,510	-	-	224 240 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	106,702	107,769	106,702	-	4,490	4,330	-	-	335 280 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondidkursid. Fondide mahud on seisuga 30.09.2013.

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee

LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee

AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealstate.com
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DANSKE BANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEBENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee

raamatupidaja.ee

21. veebruar

Original Sokos Hotel Viru

Lemmiklektori loeng:

Millised detailid määravad maksuvaidluse edu?

Loengul kaetavad kohtulahendid:

Erisoodustused

Kingitused

Annetused erinevatele MTÜ-dele

Vastuvõtukulud

Ettevõtlusega mitteseotud kulud ja väljamaksed

Gene Alvarez: Nad plaanivad droo-
nidega tarnima hakata, aga kui sa ei
suuda kasumiootusi täita, ei tasu nii
riskantsesse tehnoloogiasse inves-
teerida, sest võid kõrvetada saada.

Garnteri analüütik kommenteeris Amazoni tulemust. Amazoni kulud kasvasid 20% ja ettevõtte ei suutnud analüütikute ootusi täita. Amazoni kvartalikasum oli 239 mln dollarit ehk 51 senti aktsia kohta. Analüütikud ootasid 69sendist kasumit aktsia kohta. Tegevuskulud hüppasid 20,9 mld dollarilt 25,1 mld dollarile. Käive kasvas 20%, 25,6 mld dollarile.

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

TÕUSJAD

JDS Uniphase

13,69 USD

+7,59%

Baltika

0,595 EUR

+4,39%

Autoliv

589,50 SEK

+3,15%

Grigiskes

0,77 EUR

+3,09%

Apranga

2,92 EUR

+2,82%

Google A

1165,00 USD

+2,61%

Reutersi kolumnist Edward Hadas kirjutas, et langevaid hindu ehk deflatsiooni pole vaja karta. 2004. aastal uuriti 17 riigi ajaloo 73 viie aasta pikust deflatsiooniperioodi ja jõuti järeldusele, et langevatel hindadel ja kahaneval SKP-l pole seost.

Euroopa Keskpank
võiks intressi kärpida

Euroopa Keskpank võiks euroala värsket inflatsiooninumbrit vaadates baasintressimäära alla tuua või loobuda 2% inflatsioonieesmärgist. Euroala inflatsioon on jäänud enam kui poole väiksemaks Euroopa Keskpanga eesmärgist ning aeglustus veelgi.

Langevate energiahindade tõttu taltuv inflatsioon võib anda järgmisel nädalal Euroopa Keskpanga (EKP) nõukogule lisapõhjuse intressimäära langetada, kirjutas Bloomberg.

Kui detsembris kasvasid aastases arvestuses tarbijahinnad veel 0,8%, siis jaanuaris on inflatsioon juba vaid 0,7%, teatas reedel Luksemburgis asuv Euroopa Liidu statistikaamet.

Analüütikud ootasid inflatsiooni kiirenemist 0,9 protsendile. See on juba neljas kuu, kui inflatsioon on alla ühe protsendi. Euroopa Keskpanga inflatsioonieesmärk on 2%.

Novembris, kui inflatsioon aeglustus 0,7 protsendile, kärpis Euroopa Keskpank ootamatult baasintressimäära 0,25 protsendile.

“Kuigi euroala majandusväljavaade on paranemas, tõmbavad nii majanduskasvu kui ka inflatsiooni tagasi kestvad probleemid panganduses, mida ilmestab näiteks krediidiportfelli kokkutõmbumine,” ütles BNP Paribas’ analüütik Colin Bernmingham. “See uuendab tegutsemisurvet Euroopa Keskpangale.”

Laenunõudlust pole. Laenamine euroala ettevõtetele ja kodumajapidamistele vähenes detsembris 20. kuud järjest.

Õeldakse, et raha paneb rattad käima. Kui pangad vaevlevad kapitaliseerimisvajaduse ja regulatsioonide müriaadi tõttu, ei anna nad laenu. Kui majanduses on ebakindel aeg ja inimesed kardavad töökohtade pärast ning ettevõtted muretsevad müügi pärast ning ei investeeri, ei ole ka teab mis suurt laenunõudlust. Pangad vägisi laenu anda ei saa.

Commerzbanki ja Barclaysi analüütikud on jaanuaris muutnud oma intressimäära ootusi. Nad eeldavad nüüd, et baasintressimäär langetatakse märtsiks 0,1 protsendile ja hoiuste intressimäär, mis on praegu 0,00%, langeb –0,1 protsendile. Euroopa Keskpanga nõukogu koguneb intressimäärasid sättima 6. veebruaril.

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Kuigi euroala majandusväljavaade on paranemas, tõmbavad nii majanduskasvu kui ka inflatsiooni tagasi kestvad probleemid panganduses, mida ilmestab näiteks krediidiportfelli kokkutõmbumine.

BNP Paribas’ analüütik Colin Bernmingham

TULEMUS

Valuutakursid
rõhusid Electroluxi

Electroluxi aktsia hind kukkus reedel – see on oodatust kehvema neljanda kvartali kasumi numbri viili. Electroluxi väiksema kasumi töid kaks murelast – Euroopa ja valuutakursid.

Ettevõtte EBITDA-kasum vähenes aastaga 23%, 1,22 miljardile Rootsi kroonile. Analüütikud ootasid 1,38 miljardi suurust kasumit.

“Väiksema kasumi töid meile vastutuul Euroopa turul ja suured valuutakõikumised,” ütles ettevõtte juht Keith McLoughlin. Ta lausus, et on asunud parandama müüki Euroopas.

Electrolux teatas, et peab endiselt tõenäoliseks prognoosi, et Põhja-Ameerika turg kasvab tänavu 4%. Euroopas, kus varem oodati varasemaga sama suurt turgu, nähakse aga kerget paranemist.

Pareto Securitiase analüütik David Cederberg ütles Bloombergile, et Rootsi tootja kasumiraport oli nõrk, kusjuures Põhja-Ameerika oli pettumus ja turuprognoos oodatust nigelam, eriti pärast eilset Whirlpooli prognoosi. Viimane prognoosis, et USA turg kasvab tänavu 7%.

Electroluxi neljanda kvartali käive vähenes 1% võrra, 28,9 miljardile Rootsi kroonile. Valuutakursside kõikumised viisid ärikasumist minema 442 miljonit krooni.

AUTOTÖÖSTUS

Honda teenis kaks
korda parema kasumi

Honda majandusaasta kolmanda kvartali kasum kahekordistus, ulatudes 1,56 miljardi dollarini, vahendas Reuters.

Honda Motor kogus oktoobrist kuni detsembrini kasumit 160,7 miljardit jeeni. Sisuliselt tähendab see, et kasum on tagasi Lehman Brothersi kriisi eelsel tasemel.

Siiski lootsid analüütikud tugevamat tulemust. Kasumikasvule aitas kaasa uue disaini saanud Fit, mis jõudis Jaapanis müügile mullu septembris.

Käibelt Jaapani kolmandalt autotootjalt ootasid Thomson Reutersi küsitletud analüütikud 172 miljardi jeenist kasumit. Mullu samal ajal oli Honda puhaskasum 77,4 miljardit jeeni.

LANGEJAD

Electrolux B

139,10 SEK

-8,91%

Amazon.com

372,12 USD

-7,67%

NCCB

208,70 SEK

-5,82%

Yit

9,32 EUR

-4,36%

Outokumpu

0,43 EUR

-4,18%

UPM-Kymmene

11,27 EUR

-4,00%

Euroopas ja USAs läks reedel börsidel aadri-laskmiseks. Investorid ei kipu klaviatuurile aktsiate ostunuppu vajutama. Loogiline ka, kui analüütikud aina alandavad soovitusi, euroala inflatsioon kõngub, ettevõtete tulemused ei üllata millegi rõõmustavaga ja arenevate turgude olukord ei parane.

Kütteõli, gaasi ja elektri soojapuhurid 2 - 645 kW Mobiilsed ja statsionaarsed

312€ Sisvi väärt: 158€ (Tavahind: 480€)	389€ Sisvi väärt: 219€ (Tavahind: 599€)	551€ Sisvi väärt: 298€ (Tavahind: 849€)
Diisel soojapuhur Daewoo FA75K Võimsus 22 kW, küttekulu 2,38h, keskmise küttepinna 163m²	Diisel soojapuhur Daewoo FA125K Võimsus 37 kW, küttekulu 4 h, üksipumbatavad rattad keskmise küttepinna 270m²	Diisel soojapuhur Daewoo FA215K Võimsus 62 kW, küttekulu 8,5 h, üksipumbatavad rattad keskmise küttepinna 465 m²
695€ Sisvi väärt: 249€ (Tavahind: 840€)	1090€ Sisvi väärt: 400€ (Tavahind: 1490€)	1390€ Sisvi väärt: 500€ (Tavahind: 1990€)
Diisel Kaugküttespuhur Daewoo IFA30K Võimsus 24 kW, küttekulu 1,8 h, h, üksipumbatavad rattad keskmise küttepinna 155m²	Diisel Kaugküttespuhur Daewoo IFA50K Võimsus 51 kW, küttekulu 3,3 h, h, üksipumbatavad rattad keskmise küttepinna 260m²	Diisel Kaugküttespuhur Daewoo IFA250K Võimsus 70 kW, küttekulu 5,5 h, h, üksipumbatavad rattad keskmise küttepinna 400m²

Diiselsoojapuhuritel:
*DIGIDISPLEI
*KÜTUSE TASEMENÄIDIK
*TÄISPUMBATAVAD RATTAD
(mudel FA75K on ilma rataseta!)

INTEGREERITUD TERMOSTAADIGA
SOOJAPUHURI EELISED:
*STABIILNE TEMPERatuur
*VÄIKSEM KÜTUSEKULU
*PIKEM TÖÖAEG
*VÄLDITAKSE ÜLEKÜTMIST,
OLULINE KOKKUHOID!

Müüja ja installaator:
AIRCOM OÜ
Peterburi tee 65 Tallinn 11415
Tel. 6 051 050 Fax. 6 051 051
www.aircom.ee aircom@aircom.ee

Akulaadijad, käivitajad ja käivitusabid valikus üle 50 erineva mudeli
PB, AGM ja GEEL akudele! Suurim valik akulaadijaid Eestis!

Keeppower SMALL Keeppower MEDIUM Keeppower LARGE Keeppower XL Keeppower XL pro				
Invertorlaadija Keeppower SMALL Ping: 12V Maks. laadimisvool 4A Sobib kõikidele akutüüpidele Võimalik laadida ka täiesti tühja akut Sobib akudele 3 kuni 80 Ah Kaal 0,48kg				
Hind: 79 €				
Akulaadija - kävitaja Heli Speedy 150 Ping: 12V Maks. laadimisvool 16A Maks käivitavool 140A @10V 2 laadimisastet Kaal 7kg				
Hind: 119€				
Akulaadija - kävitaja Waco CD800 Ping: 12V / 24V Maks. laadimisvool 120A Maks käivitavool 800A @1V 8 laadimisastet Kaal 27,8kg				
Hind: 400€				
Akulaadija - kävitaja Heli Speedy 250 Ping: 12 / 24 V Maks. laadimisvool 27A Maks käivitavool 220A @10V 2 laadimisastet Kaal 11,4kg				
Hind: 159€				
				Käivitusabid: 12V ja 12/24V Käivitusvoolud: 1800A, 2500A, (12V) 2200A/4400A (12/24V) TOODETUD ŠVEITSIS!
				Hind alates 223€